

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
כי תבוא [לאומן] תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת עֵדְיוֹת פֶּרֶק ב

א. רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים הֵעִיד אַרְבָּעָה דְּבָרִים: מִימֵיהֶם שֶׁל כֹּהֲנִים לֹא נִמְנְעוּ מִלִּשְׁרֹף אֶת הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּוֶלַד הַטֻּמְאָה, עִם הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה, אַף־עַל־פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ. הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָא: מִימֵיהֶם שֶׁל כֹּהֲנִים לֹא נִמְנְעוּ מִלְּהַדְלִיק אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁנִּפְסַל בְּטִבּוּל יוֹם, בְּנֵר שֶׁנִּטְמָא בְּטֻמְאַת מֵת, אַף־עַל־פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ: ב. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים: מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׁרֵפָה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ, שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר, וְנִמְצָא טְרֵפָה – שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: 'לֹא רָאִינוּ' – אֵינוֹ רְאָיָה, אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׁרֵפָה: ג. אַף הוּא הֵעִיד עַל כְּפָר קָטָן שֶׁהָיָה בְּצַד יְרוּשָׁלַיִם, וְהָיָה בּוֹ זָקֵן אֶחָד, וְהָיָה מַלְוֶה לְכָל בְּנֵי הַכְּפָר, וְכוֹתֵב בִּכְתַב יָדוֹ, וַאֲחֵרִים חוֹתְמִים; וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ. לְפִי דַּרְכְּךָ אַתָּה לָמֵד: שֶׁהָאִשָּׁה כּוֹתֶבֶת אֶת גִּטָּהּ, וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבָרוֹ, שֶׁאֵין קִיּוּם הַגֵּט אֶלָּא בְּחוֹתְמָיו. וְעַל מַחַט שֶׁנִּמְצֵאת בַּבָּשָׂר – שֶׁהַסַּכִּין וְהַיָּדַיִם טְהוֹרוֹת וְהַבָּשָׂר טָמֵא. וְאִם נִמְצֵאת בַּפֶּרֶשׁ – הַכֹּל טָהוֹר: ד. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל לִפְנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה: עַל בֵּיצָה טְרוּפָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל־גַּבֵּי יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה – שֶׁהִיא חִבּוּר. וְאִם הָיְתָה כְּמִין כּוֹבַע – אֵינָהּ חִבּוּר. וְעַל שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקְּצִיר וּרְאָשָׁהּ מַגִּיעַ לַקֶּמַח: אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקֶּמַח – הֲרֵי הִיא שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת; וְאִם לָאו – הֲרֵי הִיא שֶׁל עֲנִיִּים. וְעַל גִּנָּה קְטַנָּה שֶׁהִיא מְקֻפֶּפֶת עָרִיס, אִם יֵשׁ בָּהּ כְּמִלֹּא בּוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּאן, וּמִלֹּא בּוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּאן – תִּזָּרַע. וְאִם לָאו – לֹא תִזָּרַע: ה. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמְרוּ לִפְנֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, וְלֹא אָמַר בָּהֶם לֹא אִסּוּר וְהֶתֵּר, וּפֵרְשָׁן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מַתְיָא: הַמַּפִּיס מֵרְסָא בַּשַּׁבָּת: אִם לַעֲשׂוֹת לָהּ פֶּה – חַיָּב, וְאִם לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה לֵחָה – פָּטוּר. וְעַל הַצָּד נָחָשׁ בַּשַּׁבָּת: אִם מִתְעַסֵּק שֶׁלֹּא יִשְׁכְּנוּ – פָּטוּר. וְאִם לִרְפוּאָה – חַיָּב. וְעַל לְפָסִין אִירוֹנִיּוֹת – שֶׁהֵם טְהוֹרוֹת בְּאֹהֶל הַמֵּת, וּטְמֵאוֹת בְּמַשָּׂא הַזָּב. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן צָדוֹק אוֹמֵר: אַף בְּמַשָּׂא הַזָּב – טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן: ו. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, וְלֹא הוֹדָה לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: הַשּׁוּם וְהַבֹּסֶר וְהַמְּלִילוֹת, שֶׁרִסְקָן מִבְּעוֹד יוֹם, שֶׁרַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: יִגְמֹר מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ, וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא יִגְמֹר: ז. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמְרוּ לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁנַיִם מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְאֶחָד מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. שְׁנַיִם מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: יוֹצֵאת אִשָּׁה בְּעִיר שֶׁל זָהָב, וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים פְּסוּלִים לְעֵדוּת. וְאֶחָד מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: הַשָּׂרָץ בְּפִי חֻלְדָּה, וּמְהַלֶּכֶת עַל־גַּבֵּי כְּכָרוֹת שֶׁל תְּרוּמָה, סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע – סְפֵקוֹ טָהוֹר: ח. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא; עַל שְׁנַיִם הוֹדוּ לוֹ, וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ. עַל סַנְדָּל שֶׁל סַיָּדִים –

שֶׁהוּא טָמֵא מִדָּרָס. וְעַל שְׁיָרֵי תַּנּוּר – אַרְבָּעָה. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים: שְׁלֹשָׁה. וְהוֹדוּ לוֹ. וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ: עַל כִּסֵּא שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנַיִם מֵחִפּוּיָו זֶה בְּצַד זֶה, שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין: ט. הוּא הָיָה אוֹמֵר: הָאָב זוֹכֶה לַבֵּן – בְּנוֹי, וּבְכֹחַ, וּבְעֹשֶׁר, וּבְחָכְמָה, וּבְשָׁנִים, וּבְמִסְפָּר הַדּוֹרוֹת לְפָנָיו, וְהוּא הַקֵּץ, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה מא, ד): ״קֹרֵא הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ״, אַף־עַל־פִּי שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית טו, יג): ״וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה״, וְנֶאֱמַר (שָׁם שָׁם, טז): ״וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה״: י. אַף הוּא הָיָה אוֹמֵר חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שֶׁל שְׁנַיִם־עָשָׂר חֹדֶשׁ: מִשְׁפַּט דּוֹר הַמַּבּוּל, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ. מִשְׁפַּט אִיּוֹב, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ. מִשְׁפַּט הַמִּצְרִיִּים, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ. מִשְׁפַּט גּוֹג וּמָגוֹג לֶעָתִיד לָבוֹא, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ. מִשְׁפַּט רְשָׁעִים בְּגֵיהִנֹּם, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה סו, כג): ״וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ״. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: מִן הַפֶּסַח וְעַד הָעֲצֶרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): ״וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ״:

מַסֶּכֶת עֵדִיּוֹת פֶּרֶק ג

א. כָּל הַמְּטַמְּאִין בָּאֹהֶל, שֶׁנֶּחְלְקוּ וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַבַּיִת – רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר, וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין. כֵּיצַד? הַנּוֹגֵעַ בִּכְשֶׁנֵּי חֲצָאֵי זֵיתִים מִן הַנְּבֵלָה אוֹ נוֹשְׂאָן; וּבַמֵּת, הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת וּמַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת; אוֹ נוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת, וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו; וּמַאֲהִיל עַל כְּשֶׁנֵּי חֲצָאֵי זֵיתִים; מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת, וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו – רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר, וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין. אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת, וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת; אוֹ מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת, וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת – טָהוֹר. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: אַף בָּזֶה רַבִּי דּוֹסָא מְטַהֵר, וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין. הַכֹּל טָמֵא, חוּץ מִן הַמַּגָּע עִם הַמַּשָּׂא, וְהַמַּשָּׂא עִם הָאֹהֶל. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד – טָמֵא. מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת – טָהוֹר: ב. אֹכֶל פָּרוּד, אֵינוֹ מִצְטָרֵף, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מִצְטָרֵף. מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אֲסִימוֹן, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין מְחַלְּלִין. מַטְבִּילִין יָדַיִם לַחַטָּאת, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִם נִטְמְאוּ יָדָיו – נִטְמָא גּוּפוֹ: ג. מְעִי אֲבַטִּיחַ וּקְנִיבַת יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה – רַבִּי דּוֹסָא מַתִּיר לַזָּרִים, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גְּזוּזוֹת מָנֶה מָנֶה וּפְרַס, חַיָּבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֵּז, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: חָמֵשׁ רְחֵלוֹת כָּל שֶׁהֵן: ד. כָּל הַחוֹצָלוֹת טְמֵאוֹת טֻמְאַת מֵת, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מִדָּרָס. כָּל הַקְּלִיעוֹת טְהוֹרוֹת, חוּץ מִשֶּׁל גַּלְגִּילוֹן, דִּבְרֵי רַבִּי דּוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כֻּלָּם טְמֵאוֹת, חוּץ מִשֶּׁל צַמָּרִים: ה. הַקֵּלַע שֶׁבִּית קִבּוֹל שֶׁלָּהּ אָרוּג – טְמֵאָה. וְשֶׁל עוֹר – רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,

וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין. נִפְסַק בֵּית אֶצְבַּע שֶׁלָּהּ - טְהוֹרָה. בֵּית הַפְּקִיעַ שֶׁלָּהּ - טְמֵאָה: ו. הַשְּׁבוּיָה אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה, דִּבְרֵי רַבִּי דוֹסָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יֵשׁ שְׁבוּיָה אוֹכֶלֶת, וְיֵשׁ שְׁבוּיָה שֶׁאֵינָהּ אוֹכֶלֶת. כֵּיצַד? הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה: 'נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אֲנִי' - אוֹכֶלֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית, וְהִיא אוֹמֶרֶת: 'טְהוֹרָה אֲנִי' - אֵינָהּ אוֹכֶלֶת: ז. אַרְבָּעָה סְפֵקוֹת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין. כֵּיצַד? הַטָּמֵא עוֹמֵד וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר, הַטָּהוֹר עוֹמֵד וְהַטָּמֵא עוֹבֵר, טְמֵאָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, וְטַהֲרָה בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, טַהֲרָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְטִמְּאָה בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סָפֵק הֶאֱהִיל סָפֵק לֹא הֶאֱהִיל, סָפֵק הֵסִיט סָפֵק לֹא הֵסִיט - רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין: ח. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין: מַסְמֵר הַשָּׁלְחָנִי, וְאָרוֹן שֶׁל גָּרוֹסוֹת, וּמַסְמֵר שֶׁל אֶבֶן שָׁעוֹת - רַבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין: ט. אַרְבָּעָה דְּבָרִים רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין: כִּסּוּי טֶנִי שֶׁל מַתָּכוֹת שֶׁל בַּעֲלֵי בָּתִּים, וּתְלוּי הַמַּגְרֵדוֹת, וְגָלְמֵי כְּלֵי מַתָּכוֹת, וְטַבְלָא שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם. וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל, בְּטַבְלָא שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן: הַגָּדוֹל - טָמֵא, וְהַקָּטָן - טָהוֹר: י. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַחְמִיר כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי: אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין מִיּוֹם־טוֹב לַשַּׁבָּת, וְאֵין זוֹקְפִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְּיוֹם־טוֹב, וְאֵין אוֹפִין פִּתִּין גְּרִיצִין אֶלָּא רְקִיקִין. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: מִימֵיהֶן שֶׁל בֵּית אַבָּא לֹא הָיוּ אוֹפִין פִּתִּין גְּרִיצִין אֶלָּא רְקִיקִין. אָמְרוּ לוֹ: מַה נַּעֲשֶׂה לְבֵית אָבִיךָ, שֶׁהָיוּ מַחְמִירִין עַל עַצְמָן, וּמְקִלִּין עַל יִשְׂרָאֵל, לְהִיוֹת אוֹפִין פִּתִּין גְּרִיצִין וָחֳרִי!: יא. אַף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים לְהָקֵל: מְכַבְּדִין בֵּין הַמִּטּוֹת, וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּגְמָר בְּיוֹם־טוֹב, וְעוֹשִׂים גְּדִי מְקֻלָּס בְּלֵילֵי פְסָחִים. וַחֲכָמִים אוֹסְרִים: יב. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין: פָּרָתוֹ יוֹצְאָה בִּרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ, וּמְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם־טוֹב, וְשׁוֹחֲקִין אֶת הַפִּלְפְּלִין בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין מְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם־טוֹב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חַבּוּרָה, אֲבָל מְקָרְצְפִין. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין מְקָרְדִין, אַף לֹא מְקָרְצְפִין:

מַסֶּכֶת עֵדֻיּוֹת פֶּרֶק ד

א. אֵלּוּ דְּבָרִים מִקְּלֵי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֻמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם־טוֹב, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: תֵּאָכֵל. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: לֹא תֵאָכֵל. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁאוֹר בְּכַזַּיִת וְחָמֵץ בְּכַכּוּתֶבֶת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: זֶה וָזֶה בְּכַזַּיִת: ב. בְּהֵמָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם־טוֹב - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהִיא מֻתֶּרֶת. וְאֶפְרוֹחַ שֶׁיָּצָא מִן הַבֵּיצָה - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא אָסוּר. הַשּׁוֹחֵט חַיָּה וְעוֹף בְּיוֹם־טוֹב - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים:

יַחְפֹּר בַּדֶּקֶר וְיכַסֶּה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: לֹא יִשְׁחֹט, אֶלָּא אִם־כֵּן הָיָה לוֹ עָפָר מוּכָן. וּמוֹדִים שֶׁאִם שָׁחַט - שֶׁיַּחְפֹּר בַּדֶּקֶר וְיכַסֶּה. שֶׁאֵפֶר כִּירָה מוּכָן הוּא: ג. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים - הֶבְקֵר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶבְקֵר, עַד שֶׁיְּבַקֵּר אַף לָעֲשִׁירִים כַּשְּׁמִטָּה. כָּל עָמְרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁל קַב קַב, וְאֶחָד שֶׁל אַרְבָּעָה קַבִּין וּשְׁכָחוֹ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ד. הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגַּפָּה וְלַגְּדִישׁ וְלַבָּקָר וְלַכֵּלִים וּשְׁכָחוֹ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ה. כֶּרֶם רִבָּעִי - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין לוֹ חֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בְּעוּר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ חֹמֶשׁ וְיֵשׁ לוֹ בְּעוּר. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלְלוֹת, וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִים לְעַצְמָן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כְּלוֹ לַגַּת: ו. חֲבִית שֶׁל זֵיתִים מְגֻלְגָּלִים - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ צָרִיךְ לְנַקֵּב. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: צָרִיךְ לְנַקֵּב. וּמוֹדִים, שֶׁאִם נִקְּבָהּ וּסְתָמוֹהָ שֶׁטָּמְרִים, שֶׁהֵיא טְהוֹרָה. הַסָּךְ בְּשֶׁמֶן טָהוֹר וְנִטְמָא, יָרַד וְטָבַל - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא מְנַטֵּף - טָהוֹר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן. וְאִם הָיָה שֶׁמֶן טָמֵא מִתְּחִלָּתוֹ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם בֵּית־הִלֵּל: טוֹפֵחַ וּמַטְפִּיחַ: ז. הָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בְּדִינָר וּבְשָׁוֶה דִּינָר, כִּדְבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּפְרוּטָה וּבְשָׁוֶה פְּרוּטָה. וְכַמָּה הִיא פְּרוּטָה? אֶחָד מִשְׁמוֹנָה בְּאִסָּר הָאִיטַלְקִי. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: פּוֹטֵר הוּא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן, וּבֵית־הִלֵּל אוֹסְרִין. אֵיזֶהוּ גֵּט יָשָׁן? כָּל שֶׁנִּתְיַחֵד עִמָּהּ אַחַר שֶׁכָּתְבוֹ לָהּ. הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְלָנָה עִמּוֹ בַּפֻּנְדָּקִי - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי. אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה מִן הַנִּשּׂוּאִין. אֲבָל אִם נִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵרוּסִין - אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לִבּוֹ גַס בָּהּ: ח. בֵּית־שַׁמַּאי מַתִּירִין אֶת הַצָּרוֹת לָאַחִים, וּבֵית־הִלֵּל אוֹסְרִין. חָלְצוּ - בֵּית־שַׁמַּאי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהֻנָּה, וּבֵית־הִלֵּל מַכְשִׁירִין. נִתְיַבְּמוּ, בֵּית־שַׁמַּאי מַכְשִׁירִין, וּבֵית־הִלֵּל פּוֹסְלִין. וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין, לֹא נִמְנְעוּ בֵּית־שַׁמַּאי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית־הִלֵּל, וְלֹא בֵּית־הִלֵּל מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית־שַׁמַּאי, וְכָל הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת, שֶׁהָיוּ אֵלּוּ מְטַהֲרִין וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין, לֹא נִמְנְעוּ לִהְיוֹת עוֹשִׂים טְהָרוֹת אֵלּוּ עַל גַּב אֵלּוּ: ט. שְׁלֹשָׁה אַחִים, שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד מֻפְנֶה, מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת, וְעָשָׂה בָהּ מֻפְנֶה מַאֲמָר, וְאַחַר־כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁנִי - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְהַלָּה תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וַחֲלִיצָה, וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ: ׳אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ, וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו׳: י. הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ־הַמִּטָּה - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שַׁבָּת אֶחָת. הַמַּפֶּלֶת לְאוֹר שְׁמוֹנִים וְאֶחָד - בֵּית־שַׁמַּאי פּוֹטְרִין מִן הַקָּרְבָּן, וּבֵית־הִלֵּל מְחַיְּבִין. סָדִין בְּצִיצִית - בֵּית־שַׁמַּאי פּוֹטְרִין, וּבֵית־הִלֵּל מְחַיְּבִים. כַּלְכָּלַת הַשַּׁבָּת - בֵּית־שַׁמַּאי פּוֹטְרִין, וּבֵית־הִלֵּל מְחַיְּבִין: יא. מִי שֶׁנָּדַר נְזִירוּת מְרֻבָּה, וְהִשְׁלִים נְזִירוּתוֹ, וְאַחַר־כָּךְ בָּא לָאָרֶץ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נָזִיר שִׁלְשִׁים יוֹם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: נָזִיר בַּתְּחִלָּה. מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ, אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּדַר שְׁתַּיִם, וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּדַר חָמֵשׁ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נֶחְלְקָה הָעֵדוּת וְאֵין כָּאן נְזִירוּת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ בִּכְלָל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם, שֶׁיִּהְיֶה נָזִיר שְׁתַּיִם: יב. אָדָם שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַסַּדָּק - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטְּמְאָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אָדָם חָלוּל הוּא, וְהַצַּד הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטְּמְאָה:

מַסֶּכֶת עֵדְיוֹת פֶּרֶק ה

א. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שִׁשָּׁה דְּבָרִים מִקְּלֵי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֲמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: דַּם נְבֵלוֹת - בֵּית־שַׁמַּאי מְטַהֲרִין, וּבֵית־הִלֵּל מְטַמְּאִין. בֵּיצַת הַנְּבֵלָה: אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בָּהּ נִמְכֶּרֶת בַּשּׁוּק - מֻתֶּרֶת. וְאִם לָאו - אֲסוּרָה, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי, וּבֵית־הִלֵּל אוֹסְרִין. וּמוֹדִים בְּבֵיצַת טְרֵפָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה, מִפְּנֵי שֶׁגְּדֵלָה בְּאִסּוּר. דַּם נְכִרִית וְדַם טָהֳרָה שֶׁל מְצֹרָעַת - בֵּית־שַׁמַּאי מְטַהֲרִין. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כִּרְקָה וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ. אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוּבָה וְשֶׁלֹּא בְטוּבָה, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵין אוֹכְלִים אֶלָּא בְּטוּבָה. הַחֵמֶת - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: צְרוּרָה עוֹמֶדֶת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינָהּ צְרוּרָה: ב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שִׁשָּׁה דְּבָרִים מִקְּלֵי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֲמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: הָעוֹף עוֹלֶה עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן וְאֵינוֹ נֶאֱכָל, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ עוֹלֶה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל. תּוֹרְמִין זֵיתִים עַל שֶׁמֶן, וַעֲנָבִים עַל יַיִן, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין. הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: קִדֵּשׁ שׁוּרָה אֶחָת, וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: קִדֵּשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת. הַמְּעִיסָה - בֵּית־שַׁמַּאי פּוֹטְרִין, וּבֵית־הִלֵּל מְחַיְּבִין. מַטְבִּילִין בְּחַרְדִּלִית, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵין מַטְבִּילִין. גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר עַרְבֵי פְסָחִים - בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה, כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר: ג. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שִׁלְשָׁה דְּבָרִים מִקְּלֵי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֲמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: קֻהֶלֶת - אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם, כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי; וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם. מִי חַטָּאת שֶׁעָשׂוּ מִצְוָתָן - בֵּית־שַׁמַּאי

מְטַהֲרִין, וּבֵית־הִלֵּל מְטַמְּאִין. הַקֶּצַח – בֵּית־שַׁמַּאי מְטַהֲרִין וּבֵית־הִלֵּל מְטַמְּאִין. וְכֵן לַמַּעֲשְׂרוֹת: ד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: שְׁנֵי דְבָרִים מִקֶּלֵי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֻמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כְּרֵקָה וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ. וּמוֹדִים בַּיּוֹלֶדֶת בְּזוֹב, שֶׁהוּא מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ: ה. אַרְבָּעָה אַחִים, שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת, מֵתוּ הַנְּשׂוּאִים לַאֲחָיוֹת – הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת. וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ – יוֹצִיאוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשּׁוּם בֵּית־שַׁמַּאי: יְקַיְּמוּ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יוֹצִיאוּ: ו. עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל הֵעִיד אַרְבָּעָה דְבָרִים: אָמְרוּ לוֹ: ׳עֲקַבְיָא! חֲזֹר בְּךָ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר, וְנַעֲשֶׂה אַב בֵּית־דִּין לְיִשְׂרָאֵל;. אָמַר לָהֶן: ׳מוּטָב לִי לְהִקָּרֵא שׁוֹטֶה כָּל יָמַי, וְלֹא לֵעָשׂוֹת שָׁעָה אַחַת רָשָׁע לִפְנֵי הַמָּקוֹם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ אוֹמְרִים: ׳בִּשְׁבִיל שְׂרָרָה חָזַר בּוֹ׳׳. הוּא הָיָה מְטַמֵּא שְׁעַר הַפִּקְדָּה וְדַם הָיָרֵק. וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין. הוּא הָיָה מַתִּיר שְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר, וְהִנִּיחוֹ בַּחַלּוֹן, וְאַחַר־כָּךְ שְׁחָטוֹ, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אֵין מַשְׁקִין לֹא אֶת הַגִּיּוֹרֶת וְלֹא אֶת שִׁפְחָה הַמְשֻׁחְרֶרֶת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מַשְׁקִין. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֶׂה בְּכַרְכְּמִית, שִׁפְחָה מְשֻׁחְרֶרֶת שֶׁהָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם, וְהִשְׁקוּהָ שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן. אָמַר לָהֶם: דִּגְמָא הִשְׁקוּהָ. וְנִדּוּהוּ, וּמֵת בְּנִדּוּיוֹ, וְסָקְלוּ בֵּית־דִּין אֶת אֲרוֹנוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: חַס וְשָׁלוֹם שֶׁעֲקַבְיָא נִתְנַדָּה! שֶׁאֵין עֲזָרָה נִנְעֶלֶת בִּפְנֵי כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל בְּחָכְמָה וּבִירְאַת חֵטְא כַּעֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל. וְאֶת מִי נִדּוּ? אֶלְעָזָר בֶּן חֲנוֹךְ שֶׁפִּקְפֵּק בְּטָהֳרַת יָדַיִם. וּכְשֶׁמֵּת, שָׁלְחוּ בֵּית־דִּין וְהִנִּיחוּ אֶבֶן עַל אֲרוֹנוֹ. מִלַּמֵּד שֶׁכָּל הַמִּתְנַדֶּה וּמֵת בְּנִדּוּיוֹ – סוֹקְלִין אֶת אֲרוֹנוֹ: ז. בִּשְׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר לִבְנוֹ: ׳בְּנִי, חֲזֹר בְּךָ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים שֶׁהָיִיתִי אוֹמֵר׳. אָמַר לוֹ: ׳וְלָמָּה לֹא חָזַרְתָּ בָּךְ׳. אָמַר לוֹ: ׳אֲנִי שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַמְרֻבִּים, וְהֵם שָׁמְעוּ מִפִּי הַמְרֻבִּים. אֲנִי עָמַדְתִּי בִּשְׁמוּעָתִי, וְהֵם עָמְדוּ בִּשְׁמוּעָתָן. אֲבָל אַתָּה שָׁמַעְתָּ מִפִּי הַיָּחִיד, וּמִפִּי הַמְרֻבִּין. מוּטָב לְהַנִּיחַ דִּבְרֵי הַיָּחִיד, וְלֶאֱחֹז בְּדִבְרֵי הַמְרֻבִּין׳. אָמַר לוֹ: ׳אַבָּא, פַּקֵּד עָלַי לַחֲבֶרֶיךָ׳. אָמַר לוֹ: ׳אֵינִי מְפַקֵּד׳. אָמַר לוֹ: ׳שֶׁמָּא עַוְלָה מָצָאתָ בִּי׳, אָמַר לוֹ: ׳לָאו, מַעֲשֶׂיךָ יְקָרְבוּךָ, וּמַעֲשֶׂיךָ יְרַחֲקוּךָ׳:

מַסֶּכֶת עֵדִיּוֹת פֶּרֶק ו

א. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא הֵעִיד חֲמִשָּׁה דְבָרִים: שֶׁמְּמָאֲנִים אֶת הַקְּטַנּוֹת; וְשֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל־פִּי עֵד אֶחָד; וְשֶׁנִּסְקָל תַּרְנְגוֹל בִּירוּשָׁלַיִם עַל שֶׁהָרַג אֶת הַנָּפֶשׁ; וְעַל הַיַּיִן בֶּן אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁנִּתְנַסֵּךְ עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ; וְעַל תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר, שֶׁקָּרֵב בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת: ב. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן אֶלְינָתָן אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי, עַל אֵבֶר מִן הַמֵּת – שֶׁהוּא טָמֵא,

שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא עַל אֵבֶר מִן הַחַי, אָמְרוּ לוֹ: וַהֲלֹא קַל וָחֹמֶר! וּמַה מִּן הַחַי שֶׁהוּא טָהוֹר – אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא. הַמֵּת שֶׁהוּא טָמֵא – אֵינוֹ דִּין שֶׁיִּהְיֶה אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא? אָמַר לָהֶם: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא עַל אֵבֶר מִן הַחַי.

דָּבָר אַחֵר: מְרֻבָּה טֻמְאַת הַחַיִּים מִטֻּמְאַת הַמֵּתִים, שֶׁהַחַי עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְּגָדִים, וְעַל גַּבָּיו מַדָּף לְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִין; מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא: ג. כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי נְחוּנְיָא מְטַהֲרִים. עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי – רַבִּי נְחוּנְיָא מְטַמֵּא, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֲרִין. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי? אָמַר לָהֶם: מָצִינוּ אֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם. מָה הַמֵּת, כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא – אַף אֵבֶר מִן הַחַי, כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ: לֹא. אִם טִמֵּאתָ כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת, שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ, תְּטַמֵּא כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי, שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ? אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה רָאִיתָ לַחֲלֹק מִדּוֹתֶיךָ? אוֹ טַמֵּא בִּשְׁנֵיהֶם, אוֹ טַהֵר בִּשְׁנֵיהֶם! אָמַר לָהֶם: מְרֻבָּה טֻמְאַת הַחַיִּים מִטֻּמְאַת הַמֵּתִים, שֶׁהַחַי עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְּגָדִים, וְעַל גַּבָּיו מַדָּף לְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִין; מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא: ד. כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי נְחוּנְיָא מְטַהֲרִים. עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי – רַבִּי נְחוּנְיָא מְטַמֵּא, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֲרִין. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי? אָמַר לָהֶם: מָצִינוּ אֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם. מָה הַמֵּת, כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא – אַף אֵבֶר מִן הַחַי, כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ: לֹא. אִם טִמֵּאתָ כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת, שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ, תְּטַמֵּא כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי, שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ? אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי נְחוּנְיָא: מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי? אָמַר לָהֶם: מָצִינוּ אֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם. מָה הַמֵּת עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא – אַף אֵבֶר מִן הַחַי עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ: לֹא. אִם טִמֵּאתָ עֶצֶם כַּשְּׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת, שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ וְהוּא כְּבָרְיָתוֹ – טָמֵא. דָּבָר אַחֵר: כַּזַּיִת בָּשָׂר מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל, וְרֹב עֲצָמוֹת מְטַמְּאִים בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל. חָסֵר הַבָּשָׂר – טָהוֹר. חָסֵר רֹב עֲצָמוֹת – אַף־עַל־פִּי שֶׁטָּהוֹר מִלְּטַמֵּא בְּאֹהֶל, מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא. דָּבָר אַחֵר: כָּל בְּשַׂר הַמֵּת, שֶׁהוּא פָּחוֹת מִכַּזַּיִת – טָהוֹר. רֹב בְּנִינוֹ וְרֹב מִנְיָנוֹ שֶׁל מֵת – אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין בָּהֶם רֻבַּע, טְמֵאִין. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מָה רָאִיתָ לְטַהֵר בִּשְׁנֵיהֶם? אָמַר לָהֶם: לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בַּמֵּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֹב וְרֻבַּע וְרֶקֶב – תֹּאמְרוּ בַּחַי שֶׁאֵין בּוֹ רֹב וְרֻבַּע וְרֶקֶב?:

מַסֶּכֶת עֵדְיוֹת פֶּרֶק ז

א. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי צָדוֹק עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת - שֶׁאֵין בּוֹ לַכֹּהֵן כְּלוּם, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁל בֶּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן, אֶלָּא כְּפִדְיוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי: ב. הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק עַל צִיר חֲגָבִים טְמֵאִים - שֶׁהוּא טָהוֹר. שֶׁמִּשְׁנָה רִאשׁוֹנָה: חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבְּשׁוּ עִם חֲגָבִים טְהוֹרִים - לֹא פָסְלוּ צִירָן: ג. הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק עַל זוּחֲלִין שֶׁרַבּוּ עַל הַנּוֹטְפִים - שֶׁהֵם כְּשֵׁרִים. מַעֲשֶׂה הָיָה בְּבִירַת הַפִּלְיָא, וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִכְשִׁירוּהוּ: ד. הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק עַל זוּחֲלִין שֶׁקִּלְחָן בַּעֲלֵה אֱגוֹז - שֶׁהֵן כְּשֵׁרִים. מַעֲשֶׂה הָיָה בְּאַהֲלָיָא, וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי לִשְׁכַּת הַגָּזִית, וְהִכְשִׁירוּהוּ: ה. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי יָקִים אִישׁ הֲדַר עַל קָלָל שֶׁל חַטָּאת שֶׁנִּתְּנוּ עַל־גַּבֵּי הַשֶּׂרֶץ - שֶׁהוּא טָמֵא. שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר. הֵעִיד רַבִּי פַּפְּיַס עַל מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת, שֶׁאִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלֹשִׁים - שֶׁמְּגַלֵּחַ הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים. וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד - יָצָא, שֶׁיּוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה לוֹ מִן הַמִּנְיָן: ו. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי פַּפְּיַס עַל וְלַד שֶׁל שֶׁל שְׁלָמִים שֶׁיִּקְרַב שְׁלָמִים. שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: שֶׁוְּלַד שְׁלָמִים לֹא יִקְרַב שְׁלָמִים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִקְרַב. אָמַר רַבִּי פַּפְּיַס: אֲנִי מֵעִיד שֶׁהָיְתָה לָנוּ פָּרָה זִבְחֵי שְׁלָמִים וַאֲכָלְנוּהָ בַּפֶּסַח, וְאָכַלְנוּ וְלָדָהּ שְׁלָמִים בֶּחָג: ז. הֵם הֵעִידוּ עַל אֲרוּכוֹת שֶׁל נַחְתּוֹמִים - שֶׁהֵן טְמֵאוֹת. שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר. הֵם הֵעִידוּ עַל תַּנּוּר שֶׁחִתְּכוּ חֲלִיּוֹת וְנָתַן חוֹל בֵּין חֲלִיָּא לְחֲלִיָּא - שֶׁהוּא טָמֵא. שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר. הֵם הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בְּכָל אֲדָר. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים: עַד הַפּוּרִים. הֵם הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִים אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַאי. וּמַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל, שֶׁהָלַךְ לְטַל רְשׁוּת מֵהֶגְמוֹן בְּסוּרְיָא וְשָׁהָה לָבוֹא, וְעִבְּרוּ אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַאי לְכְשֶׁיִּרְצֶה רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וּכְשֶׁבָּא אָמַר: 'רוֹצֶה אֲנִי', וְנִמְצֵאת הַשָּׁנָה מְעֻבֶּרֶת: ח. הֵעִיד מְנַחֵם בֶּן סִגְנַאי עַל מוֹסַף הַיּוֹרָה שֶׁל שׁוּלְקֵי זֵיתִים - שֶׁהוּא טָמֵא, וְשֶׁל צַבָּעִים - שֶׁהוּא טָהוֹר. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים חִלּוּף הַדְּבָרִים: ט. הֵעִיד רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן גְּדִגְדָּא עַל הַחֲרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׁיאָהּ אָבִיהָ - שֶׁהִיא יוֹצְאָה בְּגֵט. וְעַל קְטַנָּה בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לְכֹהֵן - שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה, וְאִם מֵתָה - בַּעְלָהּ יוֹרְשָׁהּ. וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל, שֶׁבָּנָאוּ בַּבִּירָה - שֶׁיִּתֵּן אֶת דָּמָיו. וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים - שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת, מִפְּנֵי תִּקּוּן הַמִּזְבֵּחַ:

מַסֶּכֶת עֵדְיוֹת פֶּרֶק ח

א. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָא עַל דַּם נְבֵלוֹת - שֶׁהוּא טָהוֹר. הֵעִיד רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן בְּתֵירָא עַל אֵפֶר חַטָּאת שֶׁנִּגַּע טָמֵא בְּמִקְצָתוֹ - שֶׁטִּמֵּא אֶת כֻּלּוֹ. הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָא: עַל הַסֹּלֶת וְעַל הַקְּטֹרֶת וְהַלְּבוֹנָה וְהַגְּחָלִים, שֶׁנִּגַּע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן -

שֶׁפָּסַל אֶת כֻּלָּם: ב. הֵעִיד רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא וְרַבִּי יְהוּדָה הַכֹּהֵן עַל קְטַנָּה בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לְכֹהֵן - שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה, כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסָה לַחֻפָּה, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא נִבְעֲלָה. הֵעִיד רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן וְרַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב עַל תִּינוֹקֶת שֶׁהֲרֵהֲנָה בְּאַשְׁקְלוֹן, וְרִחֲקוּהָ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתָּהּ, וְעֵדֶיהָ מְעִידִים אוֹתָהּ, שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמְאָה. אָמְרוּ לָהֶם חֲכָמִים: אִם מַאֲמִינִים אַתֶּם שֶׁהֲרֵהֲנָה, הַאֲמִינוּ שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמְאָה. וְאִם אֵין אַתֶּם מַאֲמִינִים, שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמְאָה, אַל תַּאֲמִינוּ שֶׁהֲרֵהֲנָה: ג. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא עַל אַלְמְנַת עִסָּה - שֶׁהִיא כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה, שֶׁהָעִסָּה כְּשֵׁרָה לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: קִבַּלְנוּ עֵדוּתְכֶם, אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה? שֶׁגָּזַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁלֹּא לְהוֹשִׁיב בָּתֵּי דִינִין עַל כָּךְ. הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְעִים לָכֶם לְרַחֵק, אֲבָל לֹא לְקָרֵב: ד. הֵעִיד רַבִּי יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה עַל אַיָּל קַמְצָא - דְּכֵי. וְעַל מַשְׁקֶה בֵּית מִטְבְּחָיָא - דְּאִנּוּן דְּכַיִּן. וּדְיִקְרַב בְּמִיתָא - מִסְתָּאֵב. וּקְרוֹ לֵהּ: ׳יוֹסֵי שָׂרְיָא׳: ה. הֵעִיד רַבִּי עֲקִיבָא, מְשׁוּם נְחֶמְיָה אִישׁ בֵּית דְּלִי, שֶׁמַּשִּׁיאִים אֶת הָאִשָּׁה עַל־פִּי עֵד אֶחָד. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל עֲצָמוֹת, שֶׁנִּמְצְאוּ בְּדִיר הָעֵצִים - אָמְרוּ חֲכָמִים: מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם וְהַכֹּל טָהוֹר: ו. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: שָׁמַעְתִּי, כְּשֶׁהָיוּ בּוֹנִים בַּהֵיכָל, עוֹשִׂים קְלָעִים לַהֵיכָל וּקְלָעִים לָעֲזָרוֹת. אֶלָּא שֶׁבַּהֵיכָל בּוֹנִים מִבַּחוּץ, וּבָעֲזָרָה בּוֹנִים מִבִּפְנִים. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: שָׁמַעְתִּי, שֶׁמַּקְרִיבִין אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין בַּיִת, וְאוֹכְלִים קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין קְלָעִים, קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשַׂר שֵׁנִי אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין חוֹמָה; שֶׁקְּדֻשָּׁה רִאשׁוֹנָה - קְדֻשָּׁה לְשָׁעָתָהּ, וּקְדֻשָּׁה לֶעָתִיד לָבוֹא: ז. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ, הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, שֶׁאֵין אֱלִיָּהוּ בָּא לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב, אֶלָּא לְרַחֵק הַמְקֻרָבִין בִּזְרוֹעַ, וּלְקָרֵב הַמְרֻחָקִין בִּזְרוֹעַ. מִשְׁפַּחַת בֵּית צְרִיפָה הָיְתָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְרִחֲקָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ; וְעוֹד אַחֶרֶת הָיְתָה שָׁם, וְקֵרְבָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ; כְּגוֹן אֵלּוּ, אֱלִיָּהוּ בָּא לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְקָרֵב, אֲבָל לֹא לְרַחֵק. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לְהַשְׁווֹת הַמַּחֲלֹקֶת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא לְרַחֵק וְלֹא לְקָרֵב, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְאָכִי ג, כג-כד): ״הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא וְגוֹ׳, וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם״:

סְלִיק מַסֶּכֶת עֵדֻיּוֹת

[מִשְׁפָּטִים צט:]

(יוֹם רִאשׁוֹן; שְׁמוֹת שעא-שעב)

אִיהוּ בַּר נָשׁ שְׁלִים, בַּעַל תּוֹרָה וַדַּאי, מָארֵי דְּבֵיתָא, דְּהָא כָּל רָזִין דִּילָהּ גְּלִיאַת לֵיהּ, וְלָא רְחִיקַת, וְלָא כַּסְיאַת מִינֵּיהּ כְּלוּם.

אָמְרָה לֵיהּ, חָמִית מִלָּה דִּרְמִזָא דְּקָא רָמִיזְנָא לָךְ בְּקַדְמִיתָא, כָּךְ וְכָךְ רָזִין הֲווֹ, כָּךְ וְכָךְ הוּא. כְּדֵין חָמֵי, דְּעַל אִנּוּן מִלִּין לָאו לְאוֹסָפָא, וְלָאו לְמִגְרַע מִנַּיְיהוּ. וּכְדֵין פְּשָׁטֵיהּ דְּקְרָא, כְּמָה דְּאִיהוּ, דְּלָאו לְאוֹסָפָא וְלָא לְמִגְרַע אֲפִילּוּ אָת חַד. וְעַל דָּא, בְּנֵי נָשָׁא אִצְטְרִיכוּ לְאִזְדַּהֲרָא, וּלְמִרְדַּף אֲבַתְרָא דְּאוֹרַיְיתָא, לְמֶהֱוֵי רְחִימִין דִּילָהּ, כְּמָה דְּאִתְּמַר.

תָּא חֲזֵי (שְׁמוֹת כא, י): אִם אַחֶרֶת יִקַּח לוֹ, גְּלְגּוּלִין דְּמִתְגַּלְגְּלָן בְּהַאי קְרָא, כַּמָּה רַבְרְבִין וְעִלָּאִין אִנּוּן, דְּהָא כָּל נִשְׁמָתִין עָאלִין בְּגִלְגּוּלָא. וְלָא יַדְעִין בְּנֵי נָשָׁא אָרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵיאַךְ קַיְימָא טִיקְלָא, וְהֵיךְ אִתְדָּנוּ בְּנֵי נָשָׁא בְּכָל יוֹמָא, וּבְכָל עִדָּן, וְהֵיךְ נִשְׁמָתִין עָאלִין בְּדִינָא, עַד לָא יֵיתוּן לְהַאי עָלְמָא, וְהֵיךְ עָאלִין בְּדִינָא, לְבָתַר דְּנַפְקֵי מֵהַאי עָלְמָא.

כַּמָּה גִּלְגּוּלִין, וְכַמָּה עוֹבָדִין סְתִימִין, עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּהֲדֵי כַּמָּה נִשְׁמָתִין עַרְטִילָאִין, וְכַמָּה רוּחִין עַרְטִילָאִין אַזְלִין בְּהַהוּא עָלְמָא, דְּלָא עָאלִין לְפַרְגּוֹדָא דְּמַלְכָּא. וְכַמָּה עָלְמִין אִתְהַפַּךְ בְּהוּ וְעָלְמָא דְּאִתְהַפָּךְ בְּכַמָּה פְּלִיאָן סְתִימִין. וּבְנֵי נָשָׁא לָא יַדְעִין, וְלָא מַשְׁגִּיחִין, וְהֵיךְ מִתְגַּלְגְּלִין נִשְׁמָתִין, כְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוּאֵל א׳ כה, כט): וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע. הַשְׁתָּא אִית לְגַלָּאָה, דְּהָא כָּל נִשְׁמָתִין, מֵאִילָנָא רַבְרְבָא וְתַקִּיפָא דְּהוּא נָהָר דְּנָפִיק מֵעֵדֶן נַפְקֵי. וְכָל רוּחִין, מֵאִילָנָא אַחֲרָא זְעִירָא נָפְקִין. נְשָׁמָה מִלְּעֵילָּא רוּחַ מִלְּתַתָּא, וּמִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא, כְּגַוְונָא דְּדָכַר וְנוּקְבָא. וְכַד מִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא, כְּדֵין נְהִרִין נְהִירוּ עִלָּאָה. וּבְחִבּוּרָא דְּתַרְוַיְיהוּ אִקְרֵי נֵר. נֵר יְיָ נִשְׁמַת אָדָם (מִשְׁלֵי כ, כז). מַהוּ נ״ר. נְשָׁמָה רוּחַ. וְעַל חִבּוּרָא דְּתַרְוַיְיהוּ כַּחֲדָא אִקְרֵי נֵר, דִּכְתִיב נֵר יְיָ נִשְׁמַת אָדָם.

נְשָׁמָה וְרוּחַ: דְּכַר וְנוּקְבָּא לְאַנְהָרָא כַּחֲדָא, וְדָא בְּלָא דָּא לָא נְהִרִין, וְלָא אִקְרֵי נֵר, וְכַד מִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא, אִקְרֵי כֻּלָּא נֵר. וּכְדֵין אִתְעַטָּף נְשָׁמָה בְּרוּחַ, לְקַיְּימָא תַּמָּן לְעֵילָּא, בְּהֵיכְלָא טְמִירָא, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נז, טז): כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוֹף. יִתְעַטֵּף לָא כְּתִיב, אֶלָּא יַעֲטוֹף. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דִּנְשָׁמוֹת אֲנִי עָשִׂיתִי, תַּמָּן לְעֵילָּא בִּגְנְתָא, בְּהֵיכְלָא טְמִירָא, אִתְעַטָּף וְאִתְלַבַּשׁ נְשָׁמָה בְּרוּחַ, כְּמָה דְּאִתְחֲזֵי.

וְכֵיוָן דִּבְהַהוּא הֵיכָלָא, לָא חֲוֵי, וְלָא אִשְׁתַּמַּשׁ אֶלָּא בְּרוּחַ וּנְשָׁמָה, נֶפֶשׁ לָא אָתֵי לְתַמָּן, אֶלָּא מִתְלַבַּשׁ בְּהַהוּא רוּחַ תַּמָּן, וְכַד נַחְתָּא לְגוֹ גַּן עֵדֶן דִּלְתַתָּא, אִתְלַבַּשׁ בְּהַהוּא רוּחָא אַחֲרָא דַּאֲמִינָא, הַהוּא דְּנָפִיק מִתַּמָּן, וַהֲוָה מִתַּמָּן, וּבְכֻלְּהוּ שַׁרְיָא בְּהַאי עָלְמָא, וְאִתְלַבַּשׁ בְּהוּ.

הַהוּא רוּחַ דְּנָפִיק מֵהַאי עָלְמָא, דְּלָא אִתְרַבֵּי וְלָא אִתְפַּשַּׁט בְּהַאי עָלְמָא. אַזְלָא בְּגִלְגּוֹלָא, וְלָא אַשְׁכַּח נַייְחָא, אָתֵי בְּגִלְגּוֹלָא בְּעָלְמָא, כְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא, עַד דְּיִשְׁכַּח הַהוּא פָּרוּקָא דְּיִפְרוֹק לֵיהּ, וְאַיְיתֵי לֵיהּ בְּהַהוּא מָאנָא מַמָּשׁ, דַּהֲוָה אִיהוּ אִשְׁתַּמַּשׁ בֵּיהּ, וְדָבִיק בֵּיהּ תָּדִיר רוּחֵיהּ וְנַפְשֵׁיהּ, וַהֲוַת בַּת זוּגֵיהּ, רוּחָא בְּרוּחָא, וְהַהוּא פָּרוּקָא בָּנֵי לֵיהּ כְּמִלְקַדְמִין.

וְהַהוּא רוּחָא דְּשָׁבַק וְאִתְדְּבַק בְּהַהוּא מָאנָא, לָא אִתְאֲבִיד. דְּהָא לֵית מִלָּה אֲפִלּוּ זְעִירָא בְּעָלְמָא, דְּלָא חֲוֵי לֵיהּ אֲתָר וְדוּכְתָּא לְאִתְטַמְּרָא וּלְאִתְכַּנְּשָׁא תַּמָּן, וְלָא אִתְאֲבִיד לְעָלְמִין. וּבְגִין כָּךְ, הַהוּא רוּחָא דְּשָׁבַק בְּהַהוּא מָנָא, תַּמָּן הוּא, וַדַּאי רָדִיף בָּתַר עִקָּרָא וְיסוֹדָא דִּילֵיהּ, דְּקָא נָפִיק מִינֵיהּ, וְאַיְיתֵי לֵיהּ, וּבָנֵי לֵיהּ בְּדוּכְתֵּיהּ, בַּאֲתָר דְּהַהוּא רוּחַ בַּת זוּגֵיהּ, דְּנַפְקַת בַּהֲדֵיהּ, וְאִתְבְּנֵי תַּמָּן כְּמִלְקַדְמִין. וְדָא אִיהוּ בְּרִיָה חַדְתָּא הַשְׁתָּא בְּעָלְמָא, רוּחָא חַדְתָּא וְגוּפָא חַדְתָּא.

וְאִי תֵּימָא, רוּחַ דָּא הוּא מַה דַּהֲוָה. הָכִי הוּא, אֲבָל לָא אִתְבְּנֵי, אֶלָּא בְּגִין הַהוּא רוּחָא אַחֲרָא דְּקָא שָׁבַק בְּהַהוּא מָאנָא,

[מִשְׁפָּטִים ק.]

(יוֹם שֵׁנִי ; שְׁמוֹת שעג-שעד)

הָכָא אִית רָזִין בְּסִפְרָא דַּחֲנוֹךְ, בִּנְיָינָא דָּא דְּאִתְבְּנִי, לָא אִתְבְּנִי, אֶלָּא בְּהַהוּא רוּחָא אַחֲרָא דְּשָׁבִיק תַּמָּן, בְּהַהוּא מָאנָא. וְכַד שָׁאֲרֵי לְאִתְבְּנָאָה, דָּא מָשִׁיךְ אֲבַתְרֵיהּ דְּהַהוּא רוּחַ דְּאָזִיל עַרְטִילָאָה, וּמָשִׁיךְ לֵיהּ לְגַבֵּיהּ, וְתַמָּן תְּרֵי רוּחוֹת דְּאִנּוּן חַד. לְבָתַר, דָּא אִיהוּ רוּחַ, וְדָא אִיהוּ נְשָׁמָה, וְתַרְוַוייְהוּ חַד.

אִי זָכָה לְאִתְדַּכְּאָה כְּדְקָא יָאוֹת, תַּרְוַוייְהוּ אִנּוּן חַד, לְאִתְלַבְּשָׁא בְּהוּ נִשְׁמְתָא אַחֲרָא עִלָּאָה. כְּמָה דְּאִית לִשְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא רוּחַ דְּזַכָּאִין בְּהוּ נִשְׁמָתִין, אִנּוּן דְּקַדְמָן וַאֲחִידָן בְּהוּ, וְרוּחָא אַחֲרָא מִלְעֵילָּא. וְנִשְׁמְתָא קַדִּישָׁא אִתְלַבְּשָׁא בְּהוּ. אוֹף הָכִי נָמֵי, מִדְּיֵלֵיהּ מַמָּשׁ אִית תְּרֵין רוּחִין, בְּגִין לְאִתְלַבְּשָׁא בְּהוּ נְשָׁמָה עִלָּאָה.

יְהֵא לְדֵין גּוּפָא אַחֲרָא, דְּקָא אִתְבְּנֵי הַשְׁתָּא חַדְתָּא, הַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְּשָׁבַק, מָה אִתְעֲבִיד מִנֵּיהּ. אוֹ הַאי בְּרִיקָנַיָּיא, אוֹ הַאי בְּרִיקָנַיָּיא. לְפוּם סָכְלְתָנוּ דְּבַר נָשׁ אִשְׁתְּמַע, דְּהַאי קַדְמָאָה דְּלָא אִשְׁתְּלִים בְּקַדְמִיתָא אִתְאֲבִיד, הוֹאִיל וְלָא זָכָה. אִי הָכִי, לְמַגָּנָא אִשְׁתַּדַּל בְּפִקּוּדֵי אוֹרַיְיתָא, אוֹ אֶפִילּוּ בְּחַד מִנַּיְיהוּ. וְהָא אֲנָן יַדְעִינָן, דַּאֲפִלּוּ רֵיקָנִין שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, כֻּלְּהוּ מַלְיָין מִצְווֹת כְּרִמּוֹן. וְגוּפָא דָּא, אַף עַל גַּב דְּלָא אִשְׁתְּלִים לְאִתְרַבְּאָה, וּלְמִזְכֵּי וּלְמִסְגֵּי בְּעָלְמָא, פִּקּוּדִין אַחֲרָנִין דְּאוֹרַיְיתָא נָטַר, דְּלָא אִתְאֲבִידוּ מִנֵּיהּ, וְכִי לְמַגָּנָא הֲווֹ.

חַבְרַיָּיא חַבְרַיָּיא, פְּקִיחוּ עֵינַיְיכוּ, דְּהָא אֲנָא יָדַעְנָא, דְּהָכִי אַתּוּן סַבְרִין וְיָדְעִין, דְּכָל אִנּוּן גּוּפִין, צִיּוּנִין אִנּוּן בְּרִיקָנַיָּיא, דְּלָא אִית לוֹן קִיּוּמָא לְעָלְמִין. לָאו הָכִי, וְחָס לָן לְאִסְתַּכְּלָא בְּאִלֵּין מִלִּין.

פָּתַח סָבָא וְאָמַר (תְּהִלִּים קו, ב): מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מַאן הוּא בְּעָלְמָא, דְּיָכִיל לְמַלָּלָא גְּבוּרָן, דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָלְמָא תָּדִיר. הַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְּשָׁבַק, לָא אִתְאֲבִיד, וְקִיּוּמָא לֶהֱוֵי לֵיהּ לְזִמְנָא דְּאָתֵי. דְּהָא עוֹנְשֵׁיהּ סָבַל בְּכַמָּה זִינִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא לָא מְקַפֵּחַ אַגְרָא דְּשׁוּם בְּרְיָין דְּבָרָא, בַּר אִנּוּן דְּנַפְקוּ מִגּוֹ מְהֵימָנוּתָא דִּילֵיהּ, וְלָא הֲוָה בְּהוּ טָב לְעָלְמִין. וּבַר מֵאִנּוּן דְּלָא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים, דְּהָנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד מְנַיְּיהוּ בְּרְיָין אַחֲרָנִין, בְּגִין דְּלָא יִתְבְּנֵי הַהוּא גּוּפָא דְּיוּקְנָא דְּבַר נָשׁ, וְלָא יְקוּם לְעָלְמִין. אֲבָל הָנֵי לָאו הָכִי.

מַה עָבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי הַהוּא רוּחַ זָכֵי לְאִתְתָּקְנָא בְּהַאי עָלְמָא, בְּהַהוּא גּוּפָא אַחֲרָא, מֵה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַהוּא פָּרוּקָא דְּקָא פָּרִיק לֵיהּ, הַהוּא רוּחַ דִּילֵיהּ דְּקָא אָעִיל תַּמָּן, וְשָׁתַף וְעָרַב בְּהַהוּא רוּחַ דַּהֲוָה בְּהַהוּא מָאנָא, וַדַּאי לָא אִתְאֲבִיד, וּמַה אִתְעֲבִיד, דְּהָא תְּלַת רוּחִין תַּמָּן, חַד, דַּהֲוָה בְּהַהוּא מָאנָא, וְאִשְׁתְּאַר תַּמָּן. וְחַד, הַהוּא דְּאִתְמְשָׁךְ תַּמָּן דַּהֲוָה עַרְטִילָאָה. וְחַד, הַהוּא דְּאָעִיל תַּמָּן הַהוּא פָּרוּקָא, וְאִתְעָרַב בְּהוּ. לְמֶהֱוֵי בִּתְלַת רוּחִין אִי אֶפְשָׁר, וּמָה אִתְעֲבִיד.

אֶלָּא, כָּךְ אִנּוּן גְּבוּרָן עִלָּאִין, דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַהוּא רוּחָא דְּאָעִיל תַּמָּן הַהוּא פָּרוּקָא, בֵּיהּ אִתְלַבַּשׁ הַהִיא נִשְׁמְתָא, בַּאֲתַר דִּלְבוּשָׁא דְּגִיוּרֵי, וְהַהוּא רוּחָא עַרְטִילָאָה, דְּתָב תַּמָּן לְאִתְבְּנָאָה, לֶהֱוֵי לְבוּשָׁא לְנִשְׁמְתָא עִלָּאָה. וְהַהוּא רוּחַ דַּהֲוָה בְּקַדְמִיתָא, דְּאִשְׁתְּאַר בְּהַהוּא מָנָא, פָּרַח מִתַּמָּן. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְמִין לֵיהּ אֲתַר, בְּגוֹ רָזִין כְּוִין דְּטִנָּרָא, דְּבָתַר כְּתִפּוֹי דְּגַן עֵדֶן, וְאִתְטָמַר תַּמָּן. וְאִסְתַּלָּק לְהַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה, דְּהוּא בְּקַדְמִיתָא. וּבְהַהוּא רוּחַ יְקוּם הַהוּא גּוּפָא, וְדָא אִיהוּ חַד דְּאִנּוּן תְּרִין, דְּקָא אָמִינָא.

אֲבָל הַהוּא גּוּפָא, עַד דְּלָא יְקוּם, עוֹנְשִׁיהּ סַגְיָא דְּהָא בְּגִין דְּלָא זָכָה לְאִתְרַבְּאָה, נַחֲתֵי לֵיהּ לְגוֹ אַדָּמָה, דְּסָמִיךְ לְאַרְקָא. וְאִתְדָּן תַּמָּן. וּלְבָתַר סַלְקִין לֵיהּ לְהַאי תֵּבֵל. הַשְׁתָּא נָחִית, וְהַשְׁתָּא סָלִיק, הָא סָלִיק, וְהָא נָחִית, לֵית לֵיהּ שְׁכִיכוּ בַּר בְּשַׁבָּתֵי, וּבְיוֹמִין טָבִין וּבְרִישֵׁי יַרְחֵי.

וְאִלֵּין דְּמִיכִין בְּאַדְמַת עָפָר,

[מִשְׁפָּטִים ק׃]

(יוֹם שְׁלִישִׁי; שְׁמוֹת שעה-שעו)

אַדְמַת, מֵאֲדָמָה. עָפָר מִתֵּבֵל. וְעַל אִלֵּין כְּתִיב (דְּנִיֵּאל יב, ב): וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם. כָּל אִלֵּין דְּלָא זָכוּ לְאִתְתַּקָּנָא, אֲבָל אִי זָכָה הַהוּא רוּחָא עִרְטִילָאָה דְּתָב כְּמִלְקַדְמִין לְאִתְתַּקָּנָא. זַכָּאָה אִיהוּ, דְּהָא הַהוּא רוּחָא דְּאִתְמַר בֵּיהּ, דְּאִתְטְמַר בְּטִנָּרָא, יִתְתָּקַן בְּהַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה. וְעַל אִלֵּין כְּתִיב אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת וְגוֹ׳. כָּל אִנּוּן דְּלָא זָכוּ לְאִתְתַּקָּנָא.

וְאִלֵּין אִנּוּן גִּבּוֹרָן עִלָּאִין, דְּמַלְכָּא עִלָּאָה קַדִּישָׁא, וְלָא אִתְאֲבִיד כְּלוּם. אֲפִילּוּ הֶבֶל דְּפוּמָא אֲתָר וְדוּכְתָּא אִית לֵיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד מִינֵּהּ מַה דְּעָבִיד. וַאֲפִלּוּ מִלָּה דְּבַר נָשׁ, וַאֲפִלּוּ קָלָא, לָא הֲוֵי בְּרִיקָנַיָּיא, וַאֲתָר וְדוּכְתָּא אִית לְהוּ לְכוֹלָא.

הַאי דְּאִתְבְּנֵי הַשְׁתָּא, וְנָפַק לְעָלְמָא בְּרִיָּה חַדְתָּא, לֵית לֵיהּ בַּת זוּג. וְעַל דָּא לָא מַכְרִיזֵי, דְּהָא בַּת זוּגֵיהּ אִתְאֲבִידַת מִנֵּיהּ, בַּת זוּגֵיהּ דַּהֲוַת לֵיהּ, אִתְעֲבִידַת אִמֵּיהּ, וְאָחוֹהָ אֲבוֹהָ.

סָבָא סָבָא, מַה עַבְדַת, טָב הֲוָה לָךְ שְׁתִיקָא, סָבָא סָבָא, הָא אֲמֵינָא דְּעָאלָת בְּיַמָּא רַבָּא, בְּלָא חַבְלִין, וּבְלָא דְּגְלָא, מָה תַּעֲבִיד. אִי תֵּימָא דְּתִסְלַק לְעֵילָּא, לָא תִּיכוֹל. אִי תֵּימָא דְּתֵיחוּת לְתַתָּא, הָא עִמְקָא דְּתְהוֹמָא רַבָּא, מַה תַּעֲבִיד. אִי סָבָא אִי סָבָא, לָא אִית לָךְ לְאָהַדְּרָא לַאֲחוֹרָא. בְּעִדָּנִין אִלֵּין, לָא הֲוֵית, וְלָא אִתְרְגִילַת, לְאִתְחַלְּשָׁא בְּתוּקְפָּךְ, דְּהָא יַדְעַת, דְּבַר נָשׁ אַחְרָא בְּכָל דָּרָא דָּא, לָא עָאל בְּאַרְבָּא בְּעַמִּיקָא דָּא דְּאַנְתְּ תַּמָּן.

בְּרִיָּה דְּיוֹחָאי יָדַע לְאִסְתַּמְּרָא אָרְחוֹי, וְאִי עָאל בְּיַמָּא עַמִּיקָא, אַשְׁגַּח בְּקַדְמִיתָא, הֵיךְ יַעֲבָר בְּזִמְנָא חָדָא, וְיִשּׁוֹטֵט בְּיַמָּא עַד לָא יֵיעוּל, וְאַנְתְּ סָבָא, לָא אַשְׁגַּחְתְּ בְּקַדְמִיתָא. הַשְׁתָּא סָבָא, הוֹאִיל וְאַנְתְּ תַּמָּן, לָא תֶּחֱלַשׁ בְּתוּקְפָּךְ, לָא תִּשְׁבּוֹק כָּל אָרְחָךְ, לְמִשַּׁטְטָא לִימִינָא וּלְשִׂמְאלָא, לְאַרְכָּא וּלְפוּתְיָיא, לְעָמְקָא וּלְרוּמָא, לָא תִּדְחַל. סָבָא סָבָא, אִתְתַּקַּף בְּתֻקְפָּךְ, כַּמָּה גַּבְרִין

תַּקִּיפִין תָּבְרִתְּ בְּתִקְפֵּיהוֹן, וְכַמָּה קְרָבִין נָצַחְתְּ.

בָּכָה, פָּתַח וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יא): צְאֶנָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ. הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ, וְהָכִי הוּא. אֲבָל צְאֶנָה וּרְאֶינָה, וְכִי מַאן יָכִיל לְמֵחֱמֵי בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, דְּהוּא מַלְכָּא דִּשְׁלָמָא דִּילֵיהּ, וְהָא סָתִים הוּא מִכָּל חֵילֵי מְרוֹמִין דִּלְעֵילָּא, בְּהַהוּא אַתָּר, דְּעַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ (יְשַׁעְיָה סד, ג). וְאַתְּ אָמַרְתְּ צְאֶנָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. וְתוּ, דְּהָא כְּבוֹד דִּילֵיהּ, כְּלְהוּ מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי שַׁאֲלִי וְאָמְרֵי, אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.

אֶלָּא, מַה דְּאָמַר צְאֶנָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בָּעֲטָרָה כְּתִיב, וְלָא כְּתִיב וּבָעֲטָרָה, דְּכָל מַאן דְּחָמֵי הַהוּא עֲטָרָה, חָמֵי נַעַם מַלְכָּא דִּשְׁלָמָא דִּילֵיהּ. שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ, הָא תָּנִינָן, קְרֵי לָהּ בַּת, וְקְרֵי לָהּ אָחוֹת, קְרֵי לָהּ אֵם, וְכֻלָּא אִיהוּ. וְכֻלָּא הַוֵי, מַאן דְּיִסְתָּכַל וְיִנְדַּע בְּהַאי, יִנְדַּע חָכְמְתָא יַקִּירָא.

הַשְׁתָּא מָה אַעְבִּיד, אִי אֵימָא, רָזָא סְתִימָא דָּא לָא אִצְטְרִיךְ לְגַלָּאָה. אִי לָא אֵימָא, יִשְׁתַּאֲרוּן זַכָּאִין אִלֵּין יַתְמִין מֵהַאי רָזָא, נָפַל הַהוּא סָבָא עַל אַנְפּוֹי, וְאָמַר (תְּהִלִּים לא, ו): בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָ אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת. מָאנָא דַּהֲוַת לְתַתָּא, הֵיךְ יִתְעֲבִיד לְעֵילָּא, בַּעְלָהּ דַּהֲוָה לְעֵילָּא, הֵיךְ יִתְהַפֵּךְ וַהֲוָה לְתַתָּא. בַּת זוּגֵיהּ אִתְעֲבִידַת אִמֵּיהּ. תָּוֻהָא עַל תָּוֻהָא. אָחוּהָ אֲבוּהָ. אִי אֲבוּהָ דְּקַדְמֵיתָא, יִפְרוֹק לֵיהּ, יֵאוֹת, אֲבָל אָחוּהָ דְּלֵיהֱוֵי אֲבוּהָ, וְכִי לָא תָּוֻהָא אִיהוּ דָּא. עָלְמָא בְּהִפּוּכָא אִיהוּ. וַדַּאי עִלָּאִין לְתַתָּא, וְתַתָּאִין לְעֵילָּא.

אֶלָּא, (דָּנִיֵּאל ב, כ): לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּילֵיהּ הִיא. וְהוּא מְהַשְׁנֵא עִדָּנַיָּא וְזִמְנַיָּא וְגוֹ׳ יָדַע מָה בְּחָשׁוֹכָא וּנְהוֹרָא עִמֵּיהּ שָׁרָא. תָּא חֲזֵי, מַאן דְּשָׁרֵי בִּנְהוֹרָא, לָא יָכִיל לְאִסְתַּכְּלָא וּלְמֵחֱמֵי בְּחָשׁוֹכָא. אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו הָכִי,

[מִשְׁפָּטִים קא.]

(יוֹם רְבִיעִי; שְׁמוֹת שעז-שעח)

יָדַע מָה בַּחֲשׁוֹכָא, אַף עַל גַּב דִּנְהוֹרָא עִמֵּיהּ שָׁרָא. מִגּוֹ נְהוֹרָא, אִסְתָּכַל בַּחֲשׁוֹכָא, וְיָדַע כָּל מַה דְּתַמָּן.

הָכָא, אִית לְאַקְדְּמָא בְּקַדְמִיתָא, מִלָּה חֲדָא, דְּאָמְרוּ קַדְמָאֵי, בְּאִנּוּן חֶזְוֵי לֵילְיָא. דְּתָנָן, מַאן דְּאָתֵי עַל אִמֵּיהּ בְּחֶלְמָא, יְצַפֶּה לְבִינָה. דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ב, ג): כִּי אִם לַבִּינָה תִּקְרָא, הָכָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא, אִי בְּגִין דְּאִיהִי אֵם יֵאוֹת, וַהֲוָה לֵיהּ לְמִכְתַּב הָכִי, דְּמַאן דְּחָמָא אִמֵּיהּ בְּחֶלְמָא, יִזְכֵּי לַבִּינָה. אֲבָל מַאן דְּאָתֵי עַל אִמֵּיהּ אֲמַאי.

אֶלָּא רָזָא עִלָּאָה אִיהוּ, בְּגִין דְּאִתְהַפָּךְ וְסָלִיק מִתַּתָּא לְעֵילָּא. בְּרָא הֲוָה בְּקַדְמִיתָא, כֵּיוָן דְּסָלִיק לְעֵילָּא, אִתְהַפַּךְ אִילָנָא, וְאִתְעֲבִיד אִיהוּ מֵעָלְמָא עִלָּאָה, וְשָׁלִיט עָלָּהּ, וְזָכֵי לַבִּינָה.

בְּקַדְמִיתָא כַּד סָלִיק אֵינָשׁ לְתִלְיָסָר שְׁנִין, מַה כְּתִיב (תְּהִלִּים ב, ז): יְיָ אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ, כְּדֵין אִיהוּ לְתַתָּא מִינָּהּ. כֵּיוָן דְּסָלִיק עָלָּהּ, הַאי אִיהוּ מֵעָלְמָא עִלָּאָה. דְּהָא אִסְתַּלָּק בְּדַרְגָּא דְּיוֹסֵף, וְדָא זָכֵי לַבִּינָה.

אוּף הָכִי הַאי מָאנָא, בְּקַדְמִיתָא אִיהוּ הֲוָה בְּדַרְגָּא דְּיוֹסֵף, בַּעַל אִילָנָא תַּתָּאָה, קַיְימָא בִּרְעוּתֵיהּ, וְשָׁלִיט עָלֵיהּ, דְּהָא כָּל נוּקְבָא, בְּדִיוּקְנָא דְּנוּקְבָא אִילָנָא תַּתָּאָה קַיְימָא. כֵּיוָן דְּאִיהוּ לָא בָּעָא לְקַיְימָא בְּהַהוּא דַּרְגָּא דְּיוֹסֵף, וְלָא אִתְקַיָּים לְשַׁמְּשָׁא בֵּיהּ, וּלְאַפָּשָׁא בְּעָלְמָא, וּלְמֶעְבַּד תּוֹלָדִין, כְּדֵין נָחִית לְתַתָּא, וְאִתְעֲבִידַת אִיהִי אִמֵּיהּ. וְהַהוּא פְּרוֹקָא, יָרִית יָרוּתָא דְּיוֹסֵף, דַּהֲוָה הוּא בְּקַדְמִיתָא וְאִיהוּ נָחִית לְתַתָּא.

כֵּיוָן דְּנָחִית לְתַתָּא, כְּדֵין אִתְקַיָּים בֵּיהּ, יְיָ אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. אִתְהַפַּךְ אִילָנָא, מַה דַּהֲוָה תְּחוֹתֵיהּ וְאִיהוּ שָׁלִיט עָלֵיהּ, אִתְהַדַּר וְשָׁלִיט הַהוּא אִילָנָא עָלֵיהּ, וְאִיהוּ נָחִית לְתַתָּא. כֵּיוָן דְּאִיהוּ נָחִית לְתַתָּא, הַהוּא דְּיָרִית יָרוּתָא אַתָּר דְּיוֹסֵף, אֲבוֹי אִקְרֵי, אֲבוֹי הַוֵי וַדַּאי, כֹּלָּא אִיהוּ עַל תִּקּוּנֵהּ וַדַּאי כְּדְקָא יֵאוֹת.

בְּקַדְמִיתָא הֲוָה מֵעָלְמָא דִּדְכוּרָא, וְהָא אִתְעַקָּר מִתַּמָּן, וְהַשְׁתָּא אִיהוּ מֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא. וּמַה דַּהֲוָה אִיהוּ שָׁלִיט עָלָהּ, שַׁלְטָא אִיהִי עָלֵיהּ, וְאִתְהַדָּר לְמֶהֱוֵי בְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא. וְעַל דָּא לֵית לֵיהּ בַּת זוּג כְּלָל. וְלָא מַכְרִיזֵי עָלֵיהּ עַל נוּקְבָא. דְּהָא מֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא אִתְהַדַּר אִיהוּ.

וְהַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְּשָׁבַק, אִלְמָלֵא יִנְדְּעוּן וְיִסְתַּכְּלוּן בְּנֵי עָלְמָא צַעֲרָא דְּאִית לֵיהּ, כַּד יִתְעָקַּר מֵעָלְמָא דִּדְכוּרָא, וְאִתְהַדָּר לְעָלְמָא דְּנוּקְבָא. יִנְדְּעוּן, דְּהָא לֵית צַעֲרָא בְּעָלְמָא כְּהַהוּא צַעֲרָא. בַּת זוּג לֵית לֵיהּ, דְּהָא לָא קַיְימָא בְּאַתָּר דְּדִכוּרָא. לָא מַכְרִזֵי עָלֵיהּ עַל נוּקְבָא, דְּהָא מֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא אִיהוּ. וְאִי אִית לֵיהּ בַּת זוּג, הֲוֵי בְּרַחֲמֵי, אִעֲרַעַת בַּהֲדֵי נוּקְבָא, דְּעַד כְּעַן לָא אִית לָהּ בַּר זוּג. וְעַל דָּא תָּנֵינָן, דִּילְמָא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים. אַחֵר תְּנַן. וְכוֹלָּא אִיהוּ עַל תִּקּוּנֵהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב (וַיִּקְרָא כב, יג) : וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ. וּבַת כֹּהֵן, הָא אוֹקִימְנָא מִלָּה דָּא.

אַלְמָנָה, מֵהַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה. וּגְרוּשָׁה, דְּלָא עָאלַת לְפַרְגּוֹדָא דְּמַלְכָּא, דְּכָל אִנּוּן דְּלָא קַיְימֵי בְּעָלְמָא דִּדְכוּרָא, לָא אִית לְהוּ בֵּיהּ חוּלָקָא. הוּא אִשְׁתְּמִיט וְאַעְקַר גַּרְמֵיהּ מֵעָלְמָא דִּדְכוּרָא, לָא אִית לֵיהּ חוּלָקָא בֵּיהּ, וְעַל דָּא אִיהִי גְּרוּשָׁה. וְזֶרַע אֵין לָהּ, דְּאִי הֲוָה לָהּ זֶרַע, לָא אִתְעַקָּר מִנֵּיהּ, וְלָא הֲוָה נָחִית לְעָלְמָא דְּנוּקְבָא.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מַאן בֵּית אָבִיהָ. דָּא עָלְמָא דְּנוּקְבָא, דְּהַהוּא עָלְמָא בֵּית אָבִיהָ אִקְרֵי, וְהַהוּא מָאנָא דַּהֲוָה אִתְתָּקַן לְאִשְׁתַּמְּשָׁא בֵּיהּ, אִתְהַפַּךְ וְאִיהוּ נָחִית לְתַתָּא, וְהַהוּא מָאנָא סָלִיק לְעֵילָּא. כִּנְעוּרֶיהָ, כְּהַהוּא זִמְנָא דִּכְתִיב, אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךְ, יְלִדְתִּיךְ וַדַּאי, יָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמָיו, כְּמָה דַּהֲוָה מִתְּלִיסַר שְׁנִין וּלְעֵילָּא.

אִי זָכָאת לְאִתְתַּקָּנָא, הוֹאִיל וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכַל,

[מִשְׁפָּטִים קא:]

(יוֹם חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת שעט-שפ)

תִּתְעַנַּג מֵהַהוּא עִנּוּגָא. דְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא, דְּאַכְלֵי מִנַּהֲמָא דְּאַבִּירִים, דְּנָחִית מִלְּעֵילָּא. אֲבָל לְאִסְתַּכְּלָא וּלְאִתְהֲנֵי בְּמַה דְּאִתְהֲנוּן שְׁאַר צַדִּיקַיָּיא, לָא יַכְלָא בְּגִין דַּהֲוָה זָר לְתַמָּן. וְעַל דָּא לָא אָכִיל קֹדֶשׁ אֲבָל אָכִיל תְּרוּמָה, דְּאִיהוּ יָתִיב בְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא.

וּמִגּוֹ דְּאִיהוּ מֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא, לָא אָכִיל לֵיהּ אֶלָּא בַּלַּיְלָה, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כב, ז): וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקָּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא. דְּהָא קֹדֶשׁ דְּאִיהוּ מֵעָלְמָא דְּדִכּוּרָא, לָא אִתְאֲכִיל אֶלָּא בְּיוֹם. בְּגִינֵי כָּךְ (יִרְמְיָה ב, ג): קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, שֵׁירוּתָא עִלָּאָה דְּכָל עָלְמָא דְּדִכּוּרָא, קֹדֶשׁ אִיהוּ, וּמַה דְּסָלִיק בֵּיהּ, בַּקֹּדֶשׁ יִשְׂרָאֵל הֲוָה, וּבְגִינֵי כָּךְ קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ.

כַּד רוּחִין פְּקִידָאן, בְּאִנּוּן זִמְנִין דְּפַקְדִין לְבֵי קִבְרֵי, אִנּוּן לָא פַּקְדִין, דְּהָא לָא זָכָאן לְעָלְמָא דְּקֹדֶשׁ, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כב, י): וְכָל זָר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וְאִי לָא זָכָה הַהוּא רוּחָא לְאִתְתַּקָּנָא כְּדְקָא יָאוֹת, כְּיוָן דְּאַהֲדָר בְּגִלְגּוּלָא, אֲפִלּוּ בְּהַהוּא אֲתָר, בִּתְרוּמָה לָא אָכִיל, וְזָר אִקְרֵי, אֲפִלּוּ לְעָלְמָא תַּתָּאָה וְלָא אָכִיל בָּהּ. עַד הָכָא בְּרָזָא דָּא.

סָבָא סָבָא, כְּיוָן דְּשָׁרְיָאת לְשַׁטְטָא בְּיַמָּא רַבָּא, זִיל בְּרְעוּתָךְ, לְכָל סִטְרִין דְּיַמָּא. הַשְׁתָּא אִית לְגַלָּאָה, דְּהָא אֲמֵינָא, דְּהַאי פָּרוּקָא כַּד אָתֵי, עָאל גַּבֵּי הַהוּא מָאנָא, דְּקָא אֲמֵינָא, אָעִיל תַּמָּן, וְדָבִיק תַּמָּן רוּחָא דִּילֵיהּ בְּהַהוּא מָאנָא וְלָא אִתְאֲבִיד כְּלוּם, אֲפִילּוּ הֶבֶל דְּפוּמָא, יָאוֹת הוּא וְכָךְ הוּא. סָבָא סָבָא, אִי תֵּימָא וּתְגָלֵי, אֵימָא בְּלָא דְּחִילוּ.

שְׁאַר בְּנֵי נָשָׁא דְּעָלְמָא, דְּקָא מִסְתַּלְּקֵי מִנֵּיהּ, וְהָא יְדַעְנָא, דְּרוּחַ דִּילֵיהּ שָׁבִיק בְּהַהִיא אִתְתָּא דַּהֲוַת לֵיהּ, וְרוּחָא אָעִיל תַּמָּן, מָה אִתְעֲבִיד מֵהַהוּא רוּחַ. וְאִי נַסְבָא הַאי אִתְתָּא, אוֹף הָכִי, מָה אִתְעֲבִיד מֵהַהוּא רוּחַ דְּשָׁבַק בָּהּ בַּעְלָהּ קַדְמָאָה, דְּהָא גְּבַר אַחֲרָא אָתֵי עָלָהּ.

לְאִתְקַיְּימָא רוּחַ בְּרוּחַ לָא אֶפְשָׁר, דְּהָא הַאי דְּאָתֵי עָלָּה הַשְׁתָּא, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. וְכֵן הַהוּא קַדְמָאָה דְּאִסְתְּלִיק, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. הַהוּא קַדְמָאָה דְּאִסְתַּלָּק בְּנִין הֲווֹ לֵיהּ, וְדָא דְּהַשְׁתָּא לָאו פְּרוֹקָא אִיהוּ, רוּחַ דְּשַׁבַּק הַהוּא קַדְמָאָה בְּהַהוּא מָאנָא, וְאָתָא הַאי אַחֲרָא וְאָעִיל בָּהּ רוּחַ, וַדַּאי לָא יַכְלֵי תַּרְוַיְיהוּ לְאִתְקַיְּימָא בְּהַהוּא גּוּפָא דְּאִתְתָּא כַּחֲדָא, אִי נִימָא דְּאִתְאֲבִיד, אִי אֶפְשָׁר, מָה אִתְעֲבִיד מִנֵּיהּ.

אוֹף הָכִי אִי אִיהִי לָא אִתְנְסִיבַת, הַהוּא רוּחָא דְּשַׁבַּק בָּהּ בַּעְלָהּ, מַאי אִתְעֲבִיד מִנֵּיהּ. אִי נִימָא דְּאִתְאֲבִיד, לָאו הָכִי. כָּל דָּא צָרִיךְ לְגַלָּאָה הַשְׁתָּא. סָבָא סָבָא, חָמֵי מָה עַבְדַת, וּבַמֶּה אָעִילַת גַּרְמָךְ. קוּם סָבָא, אָרִים דְּגְלָךְ. קוּם סָבָא, וְאַשְׁפִּיל גַּרְמָךְ קָמֵי מָארָךְ.

פָּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר (תְּהִלִּים קלא, א): יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגוֹ'. דָּוִד מַלְכָּא אָמַר דָּא, בְּגִין דַּהֲוָה מַלְכָּא עִלָּאָה, וְשַׁלִּיטָא עַל כָּל מַלְכִין עִלָּאִין, וְשַׁלִּיטִין דְּאִית מִמִּזְרָח וְעַד מַעֲרָב, וְלָא סָלִיק עַל לִבֵּיהּ לְאַסְטָאָה מֵאָרְחָא, וְתָדִיר שָׁפִיל לִבֵּיהּ קָמֵי מָארֵיהּ, וְכַד הֲוָה לָעֵי בְּאוֹרַיְיתָא, הֲוָה מִתְגַּבַּר כְּאַרְיָא, וְעֵינוֹי תָּדִיר מְאִיכִין בְּאַרְעָא, מִדְּחִילוּ דְּמָארֵיהּ. וְכַד הֲוָה אָזִיל בֵּין עַמָּא, לָא הֲוָה בֵּיהּ גַּסוּת רוּחָא כְּלָל.

וְעַל דָּא כְּתִיב, יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְגוֹ', לֹא גָּבַהּ לִבִּי, אַף עַל גַּב דַּאֲנָא מַלְכָּא שַׁלִּיטָא עַל כָּל שְׁאַר מַלְכִין דְּעָלְמָא. וְלֹא רָמוּ עֵינַי, בְּזִמְנָא דַּאֲנָא קַיְימָא קָמָךְ, לָעֵי בְּאוֹרַיְיתָא. וְלֹא הִלַּכְתִּי בִּגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי, בְּשַׁעֲתָא דַּאֲנָא אָזִיל בֵּין עַמָּא. וְאִי דָּוִד מַלְכָּא אָמַר הָכִי, שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וַאֲנָא כַּמָּה אֲנָא שָׁפִיל לְבָּא, וּמָאיךְ עֵינָא קָמֵי מַלְכָּא קַדִּישָׁא. וְחָס לִי, דִּבְמִלִּין קַדִּישִׁין דְּאוֹרַיְיתָא, יְרוֹם לְבָּאי. בָּכָה וְדִמְעוֹי נַפְלִין עַל דִּיקְנֵיהּ.

אָמַר, סָבָא לָאֵי בְּחֵילָא, כַּמָּה שַׁפִּירָאן דְּמָעִין עַל דִּיקְנָךְ, כְּמָה דַּהֲוָה שַׁפִּיר מִשְׁחָא טָבָא, כַּד הֲוָה נָחִית עַל דִּיקְנָא דְּסָבָא טָבָא דְּאַהֲרֹן. אִימָא מִילָּךְ סָבָא

[מִשְׁפָּטִים קב.]

(יוֹם שִׁשִּׁי ; שְׁמוֹת שפא-שפב)

דְּהָא מַלְכָּא קַדִּישָׁא הָכָא. שְׁאַר בְּנֵי נָשָׁא דְּעָלְמָא, דְּקָא אִסְתָּלָקוּ מִנַּיְהּ, וְשָׁבְקוּ רוּחָא בְּהַהוּא מָאנָא, דַּהֲווֹ מִשְׁתַּמְּשֵׁי בֵּיהּ, וְאִתְנְסִיבַת, וְאָתָא אַחֲרָא וְאָעִיל בְּהַהוּא מָאנָא רוּחָא אַחֲרָא, מָה אִתְעֲבִיד מֵהַהוּא קַדְמָאָה, כְּמָה דְּאִתְּמַר.

תָּא חֲזֵי, כַּמָּה עִלָּאִין גְּבוּרָאן דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, דְּקָא עָבִיד, וּמַאן יָכִיל לְמַלְלָא לוֹן. כַּד הַאי בַּעְלָה תְּנְיָינָא, אָתֵי וְאָעִיל רוּחָא בְּהַהוּא מָאנָא, רוּחָא קַדְמָאָה, מִקַּטְרְגָא בְּהַאי רוּחַ דְּעָאל, וְלָא אִתְיַישְׁבָן כַּחֲדָא.

וּבְגִינֵי כָךְ, אִתְּתָא לָא אִתְיַישְׁבַת כְּדְקָא יָאוֹת, בַּהֲדֵי בַּעְלָה תְּנְיָינָא, בְּגִין דְּרוּחָא קַדְמָאָה מְכַשְׁכְּשָׁא בָּהּ, וּכְדֵין אִיהִי דְּכִירַת לֵיהּ תָּדִיר, וּבָכָאת עָלֵיהּ, אוֹ אִתְאַנְחַת עָלֵיהּ, דְּהָא רוּחָא דִּילֵיהּ, מְכַשְׁכְּשָׁא בְּמֵעָהָא כְּחִוְיָא, וּמִקַּטְרְגָא בַּהֲדֵי רוּחַ אַחֲרָא, דְּעָאל בָּהּ מִבַּעְלָהּ תְּנְיָינָא. עַד זְמַן סַגִּי מְקַטְרְגִין דָּא בְּדָא.

וְאִי אַעְבָּר דָּא דְּעָאל, לְהַהוּא דַּהֲוָה קַדְמָאָה, דָּא קַדְמָאָה נָפִיק וְאָזִיל לֵיהּ. וּלְזִמְנִין, דְּדָחֵי דָּא קַדְמָאָה לְהַהוּא תְּנְיָינָא, וְאִתְעֲבִיד לֵיהּ מִקַּטְרְגָא, עַד דְּאַפִּיק לֵיהּ מֵעָלְמָא. וְעַל דָּא תָּנֵינָן, דְּמִתְּרִין וּלְהָלְאָה, לָא יִסַּב בַּר נָשׁ לְהַאי אִתְּתָא, דְּהָא מַלְאַךְ הַמָּוֶת אִתְתַּקַּף בָּהּ, וּבְנֵי עָלְמָא לָא יַדְעִין, דְּהָא רוּחָא כְּיוֹן דְּאִתְתַּקַּף וְקָא נָצַח לְהַהוּא רוּחָא אַחֲרָא תְּנְיָינָא, מִכָּאן וּלְהָלְאָה לָא יִתְעָרַב בַּר נָשׁ אַחֲרָא בַּהֲדָהּ.

חַבְרַיָּיא, הָא יְדַעְנָא דְּבַאֲתָר דָּא אִית לְכוּ לְמִקְשֵׁי, וְלֵימָא אִי הָכִי לָא מִית בְּדִינָא הַאי תְּנְיָינָא, וְלָא דַּיְינִין לֵיהּ מִלְעֵילָּא. תָּא חֲזֵי, כֹּלָּא אִיהוּ בְּדִינָא, דְּיִנְצַח פְּלוּנִי לְפְלוּנִי אוֹ דְּלָא יְקַטְרֵג עָלֵיהּ פְּלוּנִי לְפְלוּנִי. וּמַאן דְּנָסִיב אַרְמַלְתָּא, כְּמַאן דְּעָאל בִּימָּא, בְּרוּחִין תַּקִּיפִין, בְּלֹא חַבְלִין, וְלָא יָדַע אִי יַעֲבָר בִּשְׁלָם, אִי יִטְבַּע גּוֹ תְּהוֹמֵי.

וְאִי דָּא דְּעָאל הַהוּא רוּחָא תְּנְיָינָא, אִתְתְּקִיף וְנָצַח לְהַהוּא קַדְמָאָה,

הַהוּא קַדְמָאָה נָפַק מִתַּמָּן וְאָזִיל לֵיהּ. לְאָן אַתָּר אָזִיל לֵיהּ, וּמָה אִתְעֲבִיד. סָבָא סָבָא מָה עַבְדַת. חָשַׁבְתְּ דְּתִמַלֵּל זְעֵיר, וְנַפְקַת לְהַאי, הָא עָאלַת בַּאֲתַר דְּלָא עָאל בַּר נָשׁ אַחֲרָא, מִן יוֹמָא דְּדוֹאֵג וַאֲחִיתוֹפֶל עָבְדוּ בַּעְיָין אִלֵּין, בְּאִנּוּן אַרְבַּע מְאָה בַּעְיֵי, דַּהֲווֹ בָּעָאן עַל מִגַּדְלָא דְּפָרַח בַּאֲוִירָא, וְלָא אָתִיב עָלַיְיהוּ בַּר נָשׁ, עַד דְּאָתָא שְׁלֹמֹה מַלְכָּא, וּבִירֵר לוֹן כָּל חַד וְחַד עַל תְּקוּנֵהּ. סָבָא סָבָא, רָזָא עִלָּאָה דַּהֲוָה טְמִירָא, אָתִית לְגַלָּאָה, מָה עֲבָדִית.

סָבָא סָבָא, בְּקַדְמִיתָא הֲוָה לָךְ לְנַטָּרָא אָרְחָךְ, וְתִסְתַּכַּל בְּרִישָׁךְ. אֲבָל הַשְׁתָּא, לָאו שַׁעֲתָא לְאִתְטַמְּרָא. סָבָא, אַהְדַּר בְּתִקְפָּךְ. הַהוּא רוּחַ דְּנָפַק, לְאָן אָזִל. בָּכָה וְאָמַר, חַבְרַיָּא, כָּל הַנֵּי בְּכְיִין דְּקָא בָכֵינָא, לָאו בְּגִינַיְיכוּ הוּא, אֶלָּא דְּחִילְנָא לְמָארֵי עָלְמָא, דְּגַלֵּינָא אָרְחִין סְתִימִין, בְּלָא רְשׁוּ. אֲבָל גַּלֵּי קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלָא לִיקָרָא דִּילִי עֲבִידְנָא, וְלָא לִיקָרָא דְּאַבָּא, אֲבָל רְעוּתִי לְפוּלְחָנָא דִּילֵיהּ, וַאֲנָא חֲמֵינָא יְקָרָא דְּחַד מִנַּיְיכוּ, בְּהַהוּא עָלְמָא, וְאַחֲרָא יְדַעְנָא דְּהָכִי הוּא. אֲבָל לָא גַּלֵּי קָמַאי, וְהַשְׁתָּא חֲמֵינָא.

תָּנֵינָן, דַּחְיָין גַּבְרָא מִקָּמֵי גַּבְרָא, בְּכַמָּה אָרְחִין סְתִימִין אִתְדַּחְיָין. הַהוּא רוּחָא קַדְמָאָה, דְּאִתְדָּחֵי מִקָּמֵי הַהוּא תִּנְיָינָא, לְאָן אָזִיל. הַהוּא רוּחָא, נָפִיק וְאָזִיל, וּמְשַׁטְטָא בְּעָלְמָא, וְלָא יְדִיעַ, וְאָזִיל לְגוֹ קִבְרָא דְּהַהוּא בַּר נָשׁ, וּמִתַּמָּן מְשַׁטְטָא בְּעָלְמָא, וְאִתְחֲזֵי בְּחֶלְמָא לִבְנֵי נָשָׁא, וְחָמָאן בְּחֶלְמָא דְּיוֹקְנָא דְּהַהוּא בַּר נָשׁ, וְאוֹדַע לוֹן מִלִּין לְפוּם אָרְחֵיהּ דְּהַהוּא רוּחַ קַדְמָאָה, דְּקָא אִתְמְשַׁךְ מִנֵּיהּ, כְּמָה דְּאִיהוּ בְּהַהוּא עָלְמָא, הָכִי מְשַׁטְטָא הַאי, וְאוֹדַע בְּהַאי עָלְמָא.

וְהָכִי אָזִיל וּמְשַׁטְטָא בְּעָלְמָא, וּפַקְדַת תָּדִיר לְהַהוּא קִבְרָא, עַד זְמָנָא דְּרוּחוֹת פַּקְדָן לְגַבֵּי קִבְרַיְיהוּ דְּגוּפִין. כְּדֵין, הַאי רוּחָא, אִתְחַבָּר בְּהַהוּא רוּחַ דִּילֵיהּ, וְאִתְלָבַשׁ בֵּיהּ, וְאָזִיל לֵיהּ. כַּד עָאל לְדוּכְתֵּיהּ, אִתְפַּשַׁט מִנֵּיהּ. וְדוּכְתָּא אִית לֵיהּ

[מִשְׁפָּטִים קב:]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת שפג-שפד)

בְּאִנּוּן הֵיכָלִין דְּגַן עֵדֶן, אוֹ לְבַר, לְפוּם אֲרְחוֹי דְּכָל חַד וְחַד, וְתַמָּן אִתְטָמַר.

וְכַד רוּחִין פַּקְדָן לְהַאי עָלְמָא, דְּמֵתִין נְזָקִין לְגַבֵּי חַיִּין, לָא נְזָקִין אֶלָּא בְּהַהוּא מְשִׁיכוּ דְּרוּחָא, וּבֵיהּ אִתְלַבַּשׁ רוּחָא אַחֲרָא. וְאִי תֵּימָא, אִי הָכִי, תּוֹעַלְתָּא אִיהוּ לְרוּחָא, וְהַאי אִתְּתָא תּוֹעַלְתָּא עַבְדַת לְכֹלָּא. לָאו הָכִי, דְּאִלְמָלֵא לָא אִתְנְסִיבַת לְגַבֵּי אַחֲרָא, וְהַאי רוּחָא קַדְמָאָה לָא מִתְדַּחְיָא מִקָּמֵי הַאי גַּבְרָא אָחֳרָא, תּוֹעַלְתָּא אַחֲרָא הֲוָה לֵיהּ, בְּגַוְונָא אַחֲרָא, וְלָא יְהֵא לָאֵי בְּעָלְמָא, כְּמָה דְּהַוֵי, וְלָא יְזַדַּקַּק לְגַבֵּי חַיִּין דְּהַאי עָלְמָא, כְּמָה דְּהַוֵי מְשַׁטְּטָא הָכָא וְהָכָא.

אִי הָכִי זַווּגָא תִּנְיָינָא דְּהַאי אִתְּתָא, לָא הֲוֵי מִלְּעֵילָּא. וְאַתְּ אֲמָרְתְּ דְּאִתְדַּחְיָא גְּבַר מִקָּמֵי גְּבַר, וַאֲמִינָא דְּהַאי בַּעְלָהּ תִּנְיָינָא, דְּנָסִיב לְאִתְּתָא דָּא, אִיהוּ בַּת זוּגֵיהּ מַמָּשׁ. וְהַהוּא קַדְמָאָה לָאו בַּר זוּגֵיהּ מַמָּשׁ הֲוָה. וְהַאי תִּנְיָינָא דִּילֵיהּ הֲוָה, וְכַד מָטָא זִמְנֵיהּ, אִתְדַּחְיָא דָּא מִקָּמֵיהּ. וַדַּאי הָכִי הוּא, דְּהָא לָא אִתְדַּחְיָא הַהוּא רוּחַ קַדְמָאָה, דַּהֲוָה בְּהַאי אִתְּתָא. אֶלָּא בְּגִין דְּהַאי תִּנְיָינָא, דְּאִיהוּ בַּר זוּגָהּ.

וְכָל אִנּוּן תִּנְיָינִין, דְּאִתְדַּחְיָין מִקָּמֵי קַדְמָאִין. קַדְמָאִין הֲווֹ בְּנֵי זוּגַיְיהוּ, וְלָא הָנֵי. וּבְגִין כָּךְ, לָא אִית לוֹן קִיּוּמָא בַּהֲדַיְיהוּ, וְאִתְדַּחְיָא רוּחַ תִּנְיָינָא מִקָּמֵי רוּחָא קַדְמָאָה. וּבְגִין כָּךְ, מַאן דְּנָסִיב אַרְמַלְתָּא, קָרֵינָן עָלֵיהּ (מִשְׁלֵי ז, כג): וְלֹא יָדַע כִּי בְנַפְשׁוֹ הוּא. כִּי חִנָּם מְזֹרָה הָרָשֶׁת וְגוֹ׳ (שָׁם א, יז), וְלָא יְדִיעַ אִי הִיא בַּת זוּגֵיהּ מַמָּשׁ אִי לָאו.

אַרְמַלְתָּא דְּלָא נְסִיבַת, אַף עַל גַּב דְּאָתֵי בַּר זוּגָהּ, וְאִיהִי לָא בָּעָאת לְאִתְנַסְּבָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא כַּייף לָהּ מִן דִּינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְמִין לְהַהוּא בַּר נָשׁ אִתְּתָא אַחֲרָא, וְלָא עָאלַת בְּדִינָא כְּהַאי בְּהַהוּא עָלְמָא, וְאַף עַל גַּב דְּלֵית לָהּ בַּר, דְּהָא אִתְּתָא לָא אִתְפַּקְדַת אַפְּרִיָה וּרְבִיָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

אִתְּתָא דָּא דְּלָא אִתְנְסִיבַת זִמְנָא תְּנְיָינָא, הַהוּא רוּחַ דְּשָׁבַק בָּהּ בַּעְלָהּ מָה אִתְעֲבִיד מִנַּיְהּ. יָתִיב תַּמָּן תְּרֵיסַר יַרְחֵי, וּבְכָל לֵילְיָא וְלֵילְיָא, נָפִיק וּפַקְדָּא לְנַפְשָׁא, וְאִתְהַדָּר לְאַתְרֵיהּ. לְבָתַר תְּרֵיסַר יַרְחֵי, דְּקָא אִסְתַּלָּק דִּינָא דְּהַהוּא גַּבְרָא, דְּהָא כָּל אִנּוּן תְּרֵיסַר יַרְחֵי, הָא רוּחָא אִתְכַּפְיָיא בַּעֲצִיבוּ כָּל יוֹמָא. לְבָתַר תְּרֵיסַר יַרְחֵי, נָפִיק מִתַּמָּן, וְאָזִיל וְקַיְימָא לִתְרַע גַּן עֵדֶן, וּפַקְדָּא לְהַאי עָלְמָא, לְגַבֵּי הַהוּא מָאנָא, דְּנָפִיק מִנַּיְהּ. וְכַד הַאי אִתְּתָא אִסְתַּלָּקַת מֵעָלְמָא, הַהוּא רוּחַ נָפִיק וְאִתְלָבַשׁ בְּהַהוּא רוּחַ דִּילָהּ, וְזָכָאת בֵּיהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, וְנָהֲרִין תַּרְוַוייהוּ, כִּדְקָא יָאוֹת, בְּחִבּוּרָא חֲדָא.

כֵּיוָן דְּאָתֵינָא לְהַאי אֲתָר, הַשְׁתָּא אִית לְגַלָּאָה אָרְחִין סְתִימִין, דְּמָארֵי עָלְמָא, לָא יַדְעִין בְּהוּ בְּנֵי נָשָׁא. וְכֻלְּהוּ אַזְלִין בְּאֹרַח קְשׁוֹט, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (הושע יד, י): כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְיָ וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם. וּבְנֵי נָשָׁא לָא יַדְעִין, וְלָא מַשְׁגִּיחִין, כַּמָּה אִנּוּן עִלָּאִין עוֹבָדִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַמָּה מִשַּׁנְיָין אִנּוּן, וּבְנֵי עָלְמָא לָא יַדְעִין, וְכֻלְּהוּ בְּאֹרַח קְשׁוֹט, דְּלָא סָטָאן לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

הָנֵי דְּמִתְגַּלְגְּלִין, דְּקָא אִתְתָּרָכוּ בְּתִרּוּכִין מֵהַהוּא עָלְמָא, וְלֵית לוֹן בַּת זוּג. בַּת זוּג דְּקָא מִזְדַּוְוגָן בְּהַאי עָלְמָא, מֵאָן אִנּוּן, אִנּוּן נָשִׁין, דְּקָא מִזְדַּוְוגָן בַּהֲדַיְיהוּ בְּהַאי עָלְמָא. דְּהָא לְכֻלְּהוּ בְּנֵי נָשָׁא, אִית לוֹן בַּת זוּג, בַּר מֵהַאי.

חֲמוּ הַשְׁתָּא, כַּמָּה אִנּוּן רַבְרְבִין וְעִלָּאִין גְּבוּרָן דִּילֵיהּ. תָּנֵינָן, מַאן דְּמִתָּרֵךְ אִתְּתֵיהּ קַדְמָאָה, מַדְבְּחָא אָחִית עֲלוֹי דְּמְעִין. מַדְבְּחָא אֲמַאי. אֶלָּא, הָא אֲמִינָא, דְּכָל נָשִׁין דְּעָלְמָא בְּדִיוּקְנָא דְּהַאי מִזְבַּח קַיְימֵי, וְעַל דָּא יָרְתָאן אִנּוּן שֵׁבַע בִּרְכָאן, דְּכֻלְּהוּ מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִנּוּן. וְאִי אִיהוּ

י אלול

וְרָזָא דְּמִלָּה בַּר נַשׁ צָרִיךְ לְמִשְׁהֵא וְאִתְתָּא לְאַקְדָּמָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא יב, ב): אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר. וְרָזָא דְּמִלָּה אִשָּׁה מַזְרַעַת תְּחִלָּה יוֹלֶדֶת זָכָר, וְעוֹד (תְּהִלִּים קלו, כג): שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ, וְרָזָא דְּמִלָּה שֶׁבְּשִׁפְלוּתוֹ שֶׁל אָדָם זָכוּר יִזְכְּרֵנוּ לְטוֹבָה.

וְעוֹד אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו, אִיהוּ רָזָא וַיְהִי הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת (בְּרֵאשִׁית כד, טו), וְרָזָא דְּמִלָּה וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע (יְשַׁעְיָה סה, כד), זַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּלָא מְעַכֵּב מַטְרוֹנִיתָא לְסַלָּקָא לְמַלְכָּא, דְּכָל מַאן דְּאִיהוּ צְלוֹתֵיהּ שְׁגוּרָה בְּפִימוֹי בְּלָא עִכּוּבָא, הַהוּא מְמַהֵר מַטְרוֹנִיתָא לְמַלְכָּא, וַוי לוֹן לִבְנֵי נָשָׁא דְּאִנּוּן אֲטִימִין לִבָּא וְעַיְינִין, דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין לְמִנְדַּע בִּיקָרָא דְּמָארֵיהוֹן לְרַצּוּיֵי לֵיהּ בִּשְׁכִינְתֵּיהּ, בְּכַמָּה תַּחֲנוּנִים וּפִיּוּסִים, לְנַחֲתָא לֵיהּ לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא, כָּל שֶׁכֵּן לְאַתְעָרָא בֵּיהּ רְחִימוּ לְגַבָּהּ, כְּמָה דְּתַקִּינוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה.

וְכַד קַיְימִין קָדָמֵיהּ, צָרִיךְ לְמֵיקַם קָדָמֵיהּ בִּדְחִילוּ, זַכָּאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּיָדְעִין לְפַיְיסָא לְמָארֵיהוֹן כִּדְקָא יָאוֹת, וּלְחַבְּרָא בְּפִימַיְיהוּ בְּצָלוֹתְהוֹן תְּרֵין שְׁמָהָן אִלֵּין דְּאִנּוּן יאהדונה״י, דִּבְהַהוּא זִמְנָא אָ״ז תִּקְרָא וַיהו״ה יַעֲנֶה (יְשַׁעְיָה נח, א), וַיהו״ה הוּא וּבֵית דִּינוֹ, וְדָא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה וְתַתָּאָה.

וְדָא אִיהוּ רָזָא אִם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם (תְּהִלִּים סח, יד), דְּאִיהִי קָרְבָּנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּוַדַּאי שְׁכִינְתָּא אִיהִי קָרְבָּנָא דִּילֵיהּ, וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ צְלוֹתָא בְּקָרְבָּנָא.

הִיא הָעוֹלָה, הָעוֹלָה וַדַּאי, זַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּסָלִיק לָהּ לְגַבֵּיהּ כְּדְקָא יָאוֹת, דְּאִיהוּ שְׁאִיל בְּגִינָהּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ה): מִי זֹאת עוֹלָה, עוֹלָה וַדַּאי, מִן הַמִּדְבָּר, מִן הַמְדַבֵּר וַדַּאי, דְּפִימוֹי חָשִׁיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּטוּרָא דְּסִינַי, וּבְגִין דָּא מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר וְגוֹמֵר.

מְקֻטֶּרֶת מֹר (שָׁם ג, ו) דָּא צְלוֹתָא דְּשַׁחֲרִית דְּתַקִּין אַבְרָהָם דְּהוּא מֹר, וְעוֹד מְקֻטֶּרֶת מֹר, צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי (שָׁם א, יג), וְדָא נָצַח דְּסָלִיק לָהּ בִּימִינָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים טז, יא): נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח, וּלְבוֹנָה דָּא הוֹד, דְּסָלִיק לָהּ בִּגְבוּרָה, מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל דָּא צַדִּיק, דְּסָלִיק לָהּ בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְאִם לָא סָלְקָא שְׁכִינְתָּא בִּצְלוֹתֵיהּ, קָרְבָּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא כַּלְבָּא קָא נָחִית לְמֵיכַל קָרְבָּנָא דִּילֵיהּ, וַוי לֵיהּ, טַב לֵיהּ דְּלָא אִתְבְּרִי בְּעָלְמָא, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי יט, כג): גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב.

וְכַד סָלְקָא שְׁכִינְתָּא בִּצְלוֹתֵיהּ, כַּמָּה חֵיוָון וּמָרְכַּבְתָּא וְגַלְגַּלֵּי דְּכוּרְסַיָּיא, כֻּלְּהוּ יִתְעָרוּן לְגַבָּהּ בְּנִגּוּנָא בְּחֶדְוָה, וְכֻלְּהוּ גַּדְפַּיְהוּ פְּתִיחָן לְקַבְּלָא לָהּ, וְהָא אוּקְמוּהוּ (יְחֶזְקֵאל א, יא): וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה.

וְכַד סָלְקָא סָלְקָא כְּיוֹנָה, וְכַד נָחֲתַת נָחֲתַת כְּנִשְׁרָא, דְּאִיהִי מַטְרוֹנִיתָא, דְּלָא דְּחִילַת מִכָּל עוֹפִין דְּעָלְמָא, וְנָחְתָא בְּכַמָּה מְזוֹנִין לְבְנָהָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים לב, יא): כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל גּוֹזָלָיו יְרַחֵף, [מה:] מַאן גּוֹזָלָיו, אִלֵּין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאִנּוּן כְּגוֹזָלַיָּיא מְצַפְצְפִין לָהּ בְּכַמָּה צִפְצוּפִין דִּצְלוֹתָא, וְנָחַתַּת לְגַבַּיְיהוּ, לְכָל חַד נָחְתָא לֵיהּ מְזוֹנָא כְּדְקָא יָאוֹת לֵיהּ, לְמַאן נָחְתָא מְזוֹנָא דְּאוֹרַיְיתָא דְּאִיהִי מְזוֹנָא דִּנְשְׁמָתָא, לְמַאן נָחְתָא מְזוֹנָא דְּגוּפָא, לְכָל חַד כְּפוּם רְעוּתֵיהּ.

יא אלול

דָּבָר אַחֵר אִם תִּשְׁכְּבוּן, דָּא אִימָּא עִלָּאָה, דְּאִיהִי צְלוֹתָא דְּשַׁבָּת, דְּצְרִיכִין שִׁפְוָון לְקַבְּלָא לָהּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, דְּאִיהִי נִשְׁמַת כָּל חַי, אִיהִי נָחְתָּא עַל רֹאשׁ צַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹם הַשְּׁבִיעִי, לְשׁוֹן לְמוּדִים קָרִינָן לֵיהּ, וְאִיהִי שַׁרְיָא עֲלֵיהּ בֵּין תְּרֵין שִׁפְוָון דְּאִנּוּן נֶצַח וְהוֹד.

וְשַׁבָּת אִיהִי פֵּה, דְּאִתְפַּתְּחָא בְּעֶרֶב שַׁבָּת לְקַבְּלָא לָהּ בְּהַאי צְלוֹתָא דְּשַׁבָּת, דְּהָא צְלוֹתָא דְּשַׁבָּת אִתְקְרִיאַת קַבָּלָה, וּמִינָהּ מְקַבְּלִין כָּל סְפִירָאן דֵּין מִן דֵּין, וּבָהּ צְלוֹתָא דְּבַר נַשׁ מְקוּבֶּלֶת קֳדָם יהו״ה, וְאִיהִי צְלוֹתָא דַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְאִיהִי ה׳ עִלָּאָה, דְּתַקִּינוּ בָּהּ חָמֵשׁ צְלוֹתִין בְּיוֹמָא דְּכִפּוּרֵי.

אֲבָל שַׁבָּת אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, כְּלִילָא מִתְּלַת אֲבָהָן, דְּאִנּוּן תְּלַת עַנְפִין דְּש׳ דְּשַׁבָּ״ת, בַּ״ת יְחִידָה אִיהִי נְקוּדָה בֶּחָלָל דִּילָהּ, וְאִיהִי חַג דְּכָל יוֹמִין טָבִין, עֲלָהּ אִתְּמַר (יְשַׁעְיָה מ, כב) : הַיֹּשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ.

אֲבָל נִשְׁמָתָא יְתֵירָא בְּשַׁבָּת וּבְיוֹמִין טָבִין וּבְכָל מוֹסָפִין, אִיהִי אִימָּא עִלָּאָה, תּוֹסֶפֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, צְלוֹתָא דְּשִׁית יוֹמִין דְּחֹל תְּלַת זִמְנִין בְּכָל יוֹמָא, אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, כְּלָלָא דְּתַמְנֵי סְרֵי צְלוֹתִין, תְּלַת זִמְנִין בְּיוֹמָא, סָלְקִין בְּשִׁית יוֹמִין חַ״י, וְעַל שְׁמֵיהּ אִתְקְרֵי תְּפִלַּת כָּל פֶּ״ה, בְּיוֹמִין דְּחֹל אַיְיתֵי לָהּ מְזוֹנָא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין אַיְיתֵי לָהּ מְזוֹנָא עַל יְדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַוי לְאִתָּא דְּאִתְפַּרְנְסַת עַל יְדֵי שְׁלִיחָא.

וְהָא אוּקְמוּהוּ בְּיוֹנָה, דְּאִתְּמַר (בְּרֵאשִׁית ח, יא) : וְהִנֵּה עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ, וְאַמַּאי עֲלֵה זַיִת, אֶלָּא אָמְרַת יוֹנָה, רִבּוֹן עָלְמִין, תְּהֵא מְזוֹנָא

דִּילִי מְסוּרָה בִּידָךְ וּתְהֵא מְרִירָא כַּזַּיִת, וְלָא תְּהֵא מְתוּקָה וּמְסוּרָה בְּיַד שְׁלִיחַ, וּשְׁלִיחַ בְּהַאי אֲתַר דָּא מטטרו״ן, וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אִתְקְרִיאַת צְלוֹתָא דְּפִסְחָא מִסְטְרָא דִּימִינָא, צְלוֹתָא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִסְטְרָא דְּשְׂמָאלָא, צְלוֹתָא דְּשָׁבוּעוֹת מִסְטְרָא דְּאֶמְצָעִיתָא, יהו״ה אִיהִי בְּכָל אֲתַר לְקַבְּלָא לָהּ.

דָּבָר אַחֵר שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב יהו״ה (מִיכָה ו, ב), מַאן רִיב יהו״ה וּמַאן הָרִים, רִיב יהו״ה דָּא שְׁכִינְתָּא, הָרִים אִלֵּין אֲבָהָן, רִיב אִיהִי קְטָטָה וּמַחֲלֹקֶת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל בְּנָהָא דְּאִנּוּן בְּגָלוּתָא.

וּבְזִמְנָא דְּלָאו אִנּוּן בְּגָלוּתָא, אִיהִי רִיב לְגַבֵּיהּ עַל אִנּוּן מִסְכְּנִין דְּאָזְלִין מִתְּתָרְכִין מֵאַתְרַיְהוּ, בְּגִין דְּיִרַחֵם עֲלַיְהוּ, וּקְרָא אוֹכַח, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה כז, ה): אוֹ יַחֲזֵק בְּמָעוּזִּי, יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי, שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי, תְּרֵי שְׁלָמֵי, חַד עִם שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי רִיב לְגַבֵּיהּ עַל מִסְכְּנָא, וּמַאן אִיהוּ מִסְכְּנָא דְּעָבְדַת רִיב בְּגִינֵיהּ, דָּא מִסְכְּנָא דְּאִיהוּ מִסְטְרָא דְּצַדִּיק, וְכָל שֶׁכֵּן כַּד צַדִּיק דְּאִיהוּ חָרֵב וְיָבֵשׁ בְּחַ״י בִּרְכָאן דְּצְלוֹתָא, וְצָוְוחִין לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִתְמַר לְגַבַּיְיהוּ (מִשְׁלֵי א, כח): אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

יב אלול

וּכְמָה דְּשַׁכִּינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי רִיב עַל צַדִּיק דְּאִיהוּ חַ״י עָלְמִין, חָרֵב וְיָבֵשׁ, הָכִי אִיהוּ רִיב שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה בְּגִינֵיהּ עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (דְּבָרִים יז, ח): דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ, וּבְזִמְנָא דְּתַרְוַיְיהוּ אִנּוּן רִיבוֹת בְּגִינֵיהּ עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צָוַוח לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אוֹ יַחֲזֵק בְּמָעוּזִּי, יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי, שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי, תְּרֵי שְׁלוֹמִים, לָקַבֵּל תְּרֵי רִיבוֹת, וְקַשְׁיָא אִיהִי לָהּ מִכֹּלָּא, אַפְרְשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִינָהּ, וְדָא אִיהוּ מַחֲלוֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם.

וְכַד נְפִילַת, נְפִילַת לְרַגְלוֹי, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (רוּת ג, ז): וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב, וְאִתְנַפְּלַת קֳדָמֵיהּ בִּנְפִילַת אַפַּיִם, בְּגִין צַדִּיק דְּאִיהוּ חַ״י עָלְמִין עָנִי בְּגָלוּתָא, וְצַדִּיק כַּד אִיהוּ לְבָר מֵאַתְרֵיהּ אִתְּמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים ב, יב): נַשְּׁקוּ בַר פֶּן יֶאֱנַף, וּשְׁכִינְתָּא כַּד אִיהִי לְבָר מֵאַתְרָהָא אִתְקְרִיאַת בְּרַיְיתָא, אִיהוּ בַר וְאִיהִי בְּרַיְיתָא.

[מו.] דְּשַׁבָּת דְּאִתּוֹסַף לְעָנִי דְּאִיהוּ צַדִּיק, יוֹם הַשַּׁבָּת וַדַּאי, דְּלֵית לֵיהּ מִדִּילֵיהּ אֶלָּא נִשְׁמָתָא יְתֵירָה דְּאִתּוֹסַף לְגַבֵּיהּ בְּגִין שְׁכִינְתָּא, אִתְקְרֵי אִיהוּ מוֹסַף שַׁבָּת.

וּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְקְרִיאַת אִיהִי תּוֹסֶפְתָּא, מִסִּטְרָא דְּיוֹם שַׁבָּת כַּמָּה תּוֹסָפוֹת נָחֲתִין עִמָּהּ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, דְּאִתְקְרִיאוּ נְשָׁמוֹת יְתֵירוֹת, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ יהו״ה אלהינ״ו וְכוּ׳, וְאִלֵּין דְּמִתּוֹסְפָאן לְעַמָּא קַדִּישָׁא בְּעֶרֶב שַׁבָּת יָרְתִין לוֹן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּיוֹמִין דְּחֹל, וּבְהוֹן אִתְעֲבִיד חֹל קֹדֶשׁ, וְאִלֵּין אִנּוּן תּוֹסָפוֹת דְּקָא נָחֲתִין מִתּוֹסֶפְתָּא.

דְּוַדַּאי שְׁכִינְתָּא אִיהִי תִּקּוּנָא דְּגוּפָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהִי בְּרִיְתָא כַּד אִתְּמַר בָּהּ (רות ג, ז): וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו, וְאִיהִי תּוֹסֶפְתָּא מִסִּטְרָא דְּחַ״י עָלְמִין, דְּאִיהוּ מוֹסַף שַׁבָּת, וְאִיהִי מִשְׁנָה מִסִּטְרָא דְּגוּפָא, מִשְׁנֶה תּוֹרָה וַדַּאי, וְאִיהִי הַתְקָפָא מִסִּטְרָא דִּדְרוֹעָא יְמִינָא דְּמַלְכָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת טו, ו): יְמִינְךָ יהו״ה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ, בַּכֹּחַ תַּרְגּוּם בְּתוּקְפָּא, הַצָּרָכָה אִיהִי מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וּבִדְרוֹעָא שְׂמָאלָא אֲחִיד בָּהּ, וּבִדְרוֹעָא יְמִינָא אַתְקַן בָּהּ, וְיֵימָא קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלָם.

וְעוֹד מִסִּטְרָא דִּימִינָא אִיהִי תּוּקְפָּא לְבַר נַשׁ, וּמִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא יְהִיב לוֹן צָרְכֵיהוֹן בַּאֲרַע מַדְבְּרָא, שְׁאֵלָה אִיהִי בְּפִימָא דְּמַלְכָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים לב, ז): שְׁאַל אָבִיךָ, וְתִיוּבְתָּא לְגַבֵּיהּ הָדָא הוּא דִּכְתִיב וְיַגֶּדְךָ, וּבָהּ בַּר נַשׁ שׁוֹאֵל כְּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה.

שְׁמַעְתְּתָא אִיהִי בִּלְבָּא דְּתַמָּן מַחֲשָׁבָה, תִּיקוּ אִיהִי כַּד אִסְתַּלַּק מַלְכָּא מִינָהּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים לט, ג): נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה הֶחֱשֵׁתִי מִטּוֹב, וּבָהּ צְלוֹתָא בַּחֲשַׁאי, וְכַד אִיהוּ תִּיקוּ אִתְּמַר בָּהּ (מִשְׁלֵי א, כח): אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

כַּד שַׁרְיָא בָּהּ יהו״ה אִתְקְרִיאַת הַגָּדָה, בְּהַהוּא זִמְנָא אָז תִּקְרָא וַיהו״ה יַעֲנֶה, שִׁטָּה אִתְקְרִיאַת כַּד לָא יְהֵא קוּשְׁיָא וּמַחֲלֹקֶת, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מ, ד): כָּל גֶּיא יִנָּשֵׂא וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ, וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר, פִּסַּק אִתְקְרִיאַת מִכַּמָּה גַּוְונִין, אִית בְּנֵי נָשָׁא דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרַיְיתָא דִּבְעַל פֶּה לִשְׁמָהּ, וְאִנּוּן בַּעֲלֵי אוּמָנוּת לְגַבָּהּ, אִית דְּפָסְקִין בָּהּ אֲבָנִין כְּטוּרִין וּסְלָעִין תַּקִּיפִין, וּלְבָתַר דְּפָסְקִין לוֹן מְתַקְּנִין לוֹן בְּכַמָּה פִּרוּקִין, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (דְּבָרִים כז, ו): אַבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה, וְעָבְדִין בְּהוֹן כַּמָּה בִּנְיָנִין לְמַלְכָּא וּלְמַטְרוֹנִיתָא לְדַיְירָא בֵּינַיְיהוּ.

יג אלול

וְאִית פְּסָקוֹת דְּאִנּוּן לְבוּשִׁין דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְחָתְכִין לוֹן לְכַמָּה סִטְרִין, וּלְבָתַר מְתַקְּנִין לוֹן בְּכַמָּה פְּרוּקִין, לְאִתְחַזָּאָה בְּהוֹן מַטְרוֹנִיתָא קַדָּם מַלְכָּא, בְּהַהוּא זִמְנָא וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם (בְּרֵאשִׁית ט, טז), וְאִלֵּין אִנּוּן לְבוּשִׁין דְּכַהֲנָא, דְּאִנּוּן אַרְבַּע בִּגְדֵי לָבָן וְאַרְבַּע בִּגְדֵי זָהָב, וְאִית פְּסָקוֹת מֵאִלֵּין מָארֵי תְּרִיסִין דְּקָא אַתְיָין לְבֵי מִדְרָשָׁא, דְּפָסְקִין וְחָתְכִין בְּהוֹן בְּלִישָׁנְהוֹן, דְּאִנּוּן כְּרוּמְחִין וְסַיְיפִין, וְאִלֵּין אִנּוּן פָּרְשָׁיֵן וְתַקִּיפִין, כְּמַגִּיחִין קְרָבָא בְּיַמָּא וּבְיַבָּשְׁתָּא, דְּאִנּוּן אוֹרַיְיתָא דִּבְכְתָב וְאוֹרַיְיתָא דְּבְעַל פֶּה.

זַכָּאִין אִנּוּן אִם מַלְכָּא בֵּינַיְיהוּ דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, כְּלִיל תְּרֵין תּוֹרוֹת דְּאִנּוּן תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, דְּאִתְיְיהִיבוּ מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, דְּבֵיהּ נָצְחִין קְרָבָא, וַוי לוֹן לְאִלֵּין דְּיַעֲלוֹן לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּתְרֵין תּוֹרוֹת בְּלָא מַלְכָּא, דַּעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים יט, ד): אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם, כָּל בַּעֲלֵי אוּמָנִיּוּת מִשְׁתַּכְּחִין בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְאִיהִי מִלְּגָאו, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם מה, יד): כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה.

אִיהִי הֲלָכָה דְּמַלְכָּא, כַּד אִיהִי אָזְלַת גַּבֵּיהּ בִּתְרֵין שׁוּקִין דְּאִנּוּן תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט, וְכַד סְלִיקַת בְּגוּפָא בִּתְרֵין דְּרוֹעוֹי דְּמַלְכָּא אִתְקְרִיאַת קַבָּלָה, וְכַד נְשִׁיקַת לֵיהּ בְּפִימֵיהּ אִתְקְרִיאַת אוֹרַיְיתָא דִּבְעַל פֶּה, בְּהַהוּא זִמְנָא דְּסָלְקָא לְפִימָא דְּמַלְכָּא, מִיָּד יִתְקַיְּים בִּרְעָיָא מְהֵימְנָא (בַּמִּדְבָּר יב, ח): פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ, כַּד קָמַת עַל רַגְלָהָא בְּגָלוּתָא בָּתְרָאָה, אִתְקְרִיאַת הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, וְכַד שַׁרְיָיא בִּדְרוֹעוֹי [מו:] דְּמַלְכָּא, אִתְקְרִיאַת קַבָּלָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, וְכַד שַׁרְיָיא בְּפִימָא

דְּמַלְכָּא מִיָּד פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ, וְכַד אִיהִי מְרַחֲקָא הֲלָכָה מִמֹּשֶׁה, שְׁכִינְתָּא אִיהִי רִיב לַיהו״ה לְתַתָּא, וְכַד לַאו אִיהִי בִּדְרוֹעוֹי קַבָּלָה, אִיהִי רִיב לְעֵילָּא.

וּבְגִין דָּא שְׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב יהו״ה, אִלֵּין תִּלַּת אֲבָהָן, מַאי רִיב דִּלְהוֹן, דָּא שְׁכִינְתָּא, וּבְהִפּוּךְ אַתְוָון רִי״ב אִיהוּ רַבִּ״י, דְּאִיהוּ רַבִּי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעִמֵּיהּ אִיהִי שְׁכִינְתָּא רִיב, וְהָאֵיתָנִים אִלֵּין תְּרֵי תַּנָּאֵי, אֵיתָנִי״ם בְּהִפּוּךְ אַתְוָון תַּנָּאֵי״ם, מוֹסְדֵי אָרֶץ אִלֵּין צַדִּיק וְצֶדֶק.

דָּבָר אַחֵר שִׁמְעוּ הָרִים, מַאן הָרִים אִלֵּין תִּלַּת נְקוּדִין דְּאִנּוּן סָגו״ל, וְהָאֵיתָנִים אִלֵּין תְּרֵין נְקוּדִין דְּאִנּוּן צֵר״י, וְעוֹד שִׁמְעוּ הָרִים מַאן הָרִים אִלֵּין תִּלַּת נְקוּדִין תְּנָיְינִין דְּאִנּוּן שׁוּרֵ״ק, וְאֵיתָנִים אִנּוּן תְּרֵין נְקוּדִין תְּנָיְינִין דְּאִנּוּן שְׁבָ״א.

מַאי רִיב יהו״ה דָּא חִירֵ״ק, רִיב יהו״ה לְעֵילָּא חוֹלֵ״ם, רִיב יהו״ה לְתַתָּא חִירֵ״ק, תְּרֵי רִיבוֹת אִנּוּן עַל שׁוּרֵ״ק, דְּאִיהוּ צַדִּיק קְשׁוּרָא דְּתַרְוַיְיהוּ, כַּד אִיהוּ מִתְרַחֵק מִנַּיְיהוּ אִיהוּ רִיב, וְכַד מִתְקַשֵּׁר בֵּין תַּרְוַיְיהוּ אִיהוּ רַבִּי, וְאִיהוּ שָׁלוֹם, וְאִיהוּ קֶשֶׁר, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מד, ל) : וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ.

יד אלול

וְעוֹד תְּרֵי רִיבוֹת אִנּוּן, חַד צַדִּיק, וְחַד עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, חַד אִיהוּ רִיב בֵּין אַבָּא וְאִמָּא, דְּאִנּוּן קָמֵ״ץ וּפַתַ״ח, דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ רִיב בֵּינַיְיהוּ, בְּגִין שְׁכִינְתָּא דְּלֵית לָהּ מְזוֹנָא בְּגָלוּתָא, בְּגִין דְּתַרְעָא אִיהוּ פְּתַ״ח, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים קמה, טז): פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ, דְּאִיהוּ י׳ חָכְמָה, קָמֵ״ץ סָתוּם, עֲלֵיהּ אִתְּמַר פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַ״י, וְדָא חַ״י עָלְמִין, דְּאִיהוּ כְּלִיל חַ״י בִּרְכָאן, אִיהוּ חָרֵב וְיָבֵשׁ בְּצִלּוֹתָא דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא, וּבְגִין דָּא אִיהוּ צְלוֹתָא יְבֵשָׁה, בְּגִינַיְיהוּ אִיהוּ רִיב בֵּין אַבָּא וְאִימָּא.

וְכַד אִתְפַּתַּח קָמֵ״ץ בְּפַתָ״ח דְּאִיהוּ תַּרְעָא דִּילֵיהּ, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא נָחִית מָלֵא, וּמְהַלֵּךְ חָמֵשׁ מְאָה שְׁנִין, עַד דְּמָטוּ לְחַ״י עָלְמִין, וְאִתְמַלָּא מִנַּיְיהוּ, וּמִנֵּיהּ אִתְשַׁקְיָא לִשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי צְלוֹתָא, וּמַאי דַּהֲוָה יַבָּשָׁה קָרָא לֵיהּ אֶרֶץ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א, ו): וַיִּקְרָא אֱלֹהִי״ם לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ, לְמֶעֱבַד פֵּרִין וְאִיבִּין, דְּאִנּוּן אַרְעָא קַדִּישָׁא דְּיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם, יא): וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי״ם תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא.

וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא כַּד סָלִיק לְאַבָּא וְאִימָּא לְנַחֲתָא מְזוֹנָא מִתַּמָּן, קָלֵיהּ סָלְקָא עַל כָּל אִנּוּן נְחָלִין וּמַבּוּעִין, וְכַד נָחְתָּא קָלֵיהּ נָחְתָּא עַל כָּל אִנּוּן נְחָלִין וּמַבּוּעִין דְּאוֹרַיְיתָא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים צג, ג): נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהו״ה, נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, נָשְׂאוּ נְהָרוֹת אִלֵּין אִנּוּן תְּרֵין נְקוּדִין דְּאִנּוּן צֵר״י, מַאן אִיהוּ דְּסָלִיק עַל גַּבַּיְיהוּ בִּתְרֵין דְּרוֹעִין, דָּא חוֹלֶ״ם, וּבֵיהּ אִתְעֲבִידוּ סָגוֹלְתָּ״א, וּמַאן אִיהוּ דְּנָחִית תְּחוֹתַיְיהוּ בִּתְרֵין שׁוּקִין, דָּא חִירֵ״ק, וּבֵיהּ אִתְעֲבִידוּ סֶגּוֹ״ל.

בְּהַהוּא זִמְנָא נָשְׁאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, דְּאִיהוּ קוֹל יַעֲקֹב, קוֹל הַשּׁוֹפָר, וּלְאָן סָלְקִין לֵיהּ לְגַבֵּי אַבָּא וְאִימָּא, וְכַד נָחִית בִּתְרִין נְקוּדִין דְּאַנּוּן שְׁבָ״א תְּרֵי יַרְכֵי קְשׁוֹט, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם) : יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם, כְּגוֹן עַל כָּתֵף יִשָּׂאוּ (בַּמִּדְבָּר ז, ט). בַּצַּדִּיק, דְּאִיהוּ שׁוּרֵ״ק בִּנְקוּדַת חֲדָא, כִּי שָׁם חֶלְקַת מְחוֹקֵק סָפוּן (דְּבָרִים לג, כא), קְשׁוֹרָא דִּתְרִין יַרְכִין דְּקְשׁוֹט, דְּאִיהוּ דָּכְיָם, דָּךְ יָם, דָּ״ךְ דִּכְלִיל כ״ד אַתְוָון דְּיִחוּדָא תִּנְיָינָא, עֲלֵיהּ אִתְמַר (תְּהִלִּים עד, כא) : אַל יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם, דָּ״ךְ אִיהוּ בְּכ״ד סְפָרִים דְּאוֹרַיְיתָא, וּשְׁכִינְתָּא (בְּרֵאשִׁית כד, טו) : וְכַדָּ״ה עַל שִׁכְמָהּ, וְכַד צַדִּיק אִיהוּ מָלֵא מֵעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שָׁם, טז) : וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל.

סְלִיקַת הַאי נְקוּדָה דְּאִיהוּ חַד שׁוּרֵ״ק עַל תְּרִין דְּאַנּוּן שְׁבָ״א, וְאִתְעֲבִידוּ שׁוּרֵ״ק, בָּתַר דְּאִיהוּ מַלְיָא מִסִּטְרָא דִּילֵיהּ וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אִתְמַר בִּשְׁכִינְתָּא וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל, וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעַל שִׁכְמָהּ, כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ, וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל, כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בְּשֵׁם, סְלִיקַת וַדַּאי מִגָּלוּתָא לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, בְּהַאי שַׁעְתָּא [מז.] אִיהִי אָמְרַת לְגַבֵּי צַדִּיק (בְּרֵאשִׁית כד, יח) : וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי, וְגַם גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה, דְּאַנּוּן גְּמוּלֵי מֵחָלָב.

טו אלול

וְעוֹד חוֹלֵ״ם אִתְקְרֵי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא לְגַבֵּי מוֹחָא, וְחִיר״ק לְגַבֵּי לִבָּא, שׁוּר״ק אִתְקְרֵי בְּקִשּׁוּרָא דְּתַרְוַיְהוּ, וְעוֹד חוֹלֵ״ם אִתְקְרֵי בְּכָל סִטְרָא דִּימִינָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא ב, יג): עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח, וְחִיר״ק אִתְקְרֵי בְּכָל סִטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִיהוּ שׁוּר״ק קִשּׁוּרָא דְּתַרְוַיְהוּ, וְעוֹד חֹל״ם אִתְקְרֵי בְּאִימָּא עִלָּאָה, יוֹם הַכִּפּוּרִים דְּאִיהוּ עָשׂוֹר, וּבֵיהּ יְהֵא מוֹחֵ״ל וְסוֹלֵחַ חוֹבִין דְּעַמֵּיהּ, וְחִיר״ק אִתְמַר בְּאִימָּא תַּתָּאָה, וּבֵיהּ חוֹר״ק עָלָיו שְׁנָיו עַל סמא״ל, דְּאִשְׁתַּעְבִּיד בִּבְנוֹי דִּשְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא.

דָּבָר אַחֵר נָשְׁאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, דָּא תְּרֵין זִמְנִין דִּמְיַחֲדִין יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְסָלְקִין לֵיהּ בֵּיהּ קָלָא עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם, דְּאִנּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, בְּתַרְוַיְיהוּ סָלְקִין קָלָא דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, לְגַבֵּי מַאן סָלְקָאן לֵיהּ לְגַבֵּי אִימָּא עִלָּאָה, דְּאִיהוּ כ״ה בִּימִינָא וְכ״ה בִּשְׂמָאלָא עֶרֶב וָבֹקֶר, וְאִנּוּן חַמְשִׁין תַּרְעִין דִּבִינָה, קָרָאן לֵיהּ בְּהוֹן, דְּנָחִית לְגַבֵּי צַדִּיק וָצֶדֶק.

דְּאִיהוּ דָּ״ךְ בִּשׁוּקָא יְמִינָא, וְאִיהִי כַּדָּה עַל שִׁכְמָהּ בִּשׁוּקָא שְׂמָאלָא, דְּאִנּוּן תְּרֵי סַמְכֵי קִשּׁוּט, וּבְגִין דָּא יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיִם, דָּ״ךְ יָ״ם, וְאִיהוּ דָּ״ךְ בְּכ״ד אַתְוָון דְּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד דְּעַרְבִית, וְאִיהוּ דָּ״ךְ בְּכ״ד אַתְוָון דְּשַׁחֲרִית, וְרָזָא דְּמִלָּה וְשַׁמְתִּי כַּ״דְכ״ד שִׁמְשׁוֹתַיִךְ (יְשַׁעְיָה נד, יב), וְאִיהִי כַּדָּ״ה בְּתַרְוַיְיהוּ, וְאַל יָשׁוּב דָּ״ךְ נִכְלָם.

וְצָרִיךְ דְּלָא אִשְׁתַּמַּע קָלָא בְּהַהוּא דָּךְ, אֶלָּא יִשְׂאוּ נְהָרוֹת, נָשְׂאוּ לָא כְּתִיב אֶלָּא יִשְׂאוּ, בְּגִין עַל כָּתֵף יִשָּׂאוּ, בְּהַהִיא זִמְנָא (בְּרֵאשִׁית כד, טז):

וַתְמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל, וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה, אִלֵּין אִנּוּן רְמַ״ח תֵּיבִין דְּאַרְבַּע פָּרָשָׁיִן דְּיִחוּדָא דְּקְרִיאַת שְׁמַע, דִּבְכֻלְּהוּ אִנּוּן רְמַ״ח אֵבָרִים דִּכְלִילָן בַּבְּרִית דְּאִיהוּ צַדִּיק, כֻּלְּהוּ אִתְשַׁקְיָין עַל יְדֵי שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהוּ כ״ד י״ם.

כ״ד סְפִרִין דְּאוֹרַיְיתָא, וַדַּאי אִנּוּן כ״ד דְּאִתְמַלִּי מִן יַמָּא עִלָּאָה דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִיהִי כְּלִילָא דְּחַמְשִׁין אַתְוָון דְּיִחוּדָא, דְּאִנּוּן כ״ה וְכ״ה, דְּמִיַּחֲדִין בְּהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּרֵין זִמְנִין, וְכַד סָלִיק י״ם חַמְשִׁין, דָּא אִיהוּ יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיִם, בְּהַפּוּךְ אַתְוָון דָּךְ וְאִיהוּ כ״ד, וְדָךְ אִיהוּ צַדִּיק בְּהַאי כַּד, בְּגִין דְּאִיהוּ תְּבִירָא בְּגָלוּתָא, שְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי כַּד עֲלֵיהּ אִתְמַר (תְּהִלִּים נא, יט): לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אלהי״ם לֹא תִבְזֶה, צַדִּיק אִיהוּ דָּךְ בְּמַיָּא דְּאוֹרַיְיתָא.

וְאִיהוּ כָּתִית בְּמִשְׁחָא דְּאוֹרַיְיתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר כח, ה): שֶׁמֶן כָּתִית, אֵימָתַי, בְּזִמְנָא דְּאִסְתַּלַּק ו׳ מִן ה׳, וְאִשְׁתְּאַרַת ד׳, דַּלַּת וַדַּאי, וּבְגִין דָּא שֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִית הַהִין, רְבִיעִית הֵ״א וַדַּאי, דְּאִתְחַזְּרַת דָּלֵ״ת, וְהַהוּא כָּתִית אִיהוּ ו׳ זְעִירָא, שְׁלִימוּ דְּה׳, וַעֲלֵיהּ אִתְמַר (שְׁמוֹת לא, יז): בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעֹלָם, אוֹת ה׳ וַדַּאי, וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת ה׳ עַל שְׁמֵיהּ, יוֹם הַשִּׁשִּׁי, הֵ״א דְּשִׁשִּׁי.

מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים (תְּהִלִּים צג, ד), אִלֵּין שִׁבְעָה שְׁמָהָן, דְּמִתְפַּלְגִין לְשִׁבְעָה נְהָרוֹת, וְכֻלְּהוֹן מִתְפַּלְגִין בְּהַהוּא נָהָר דְּנָפִיק מֵעֵדֶן, וְאִנּוּן בְּהָבוּ לַיהו״ה, שֶׁבַע אִנּוּן דְּאָזְלִין עַל שֶׁבַע שְׁמָהָן, דְּאִנּוּן אבגית״ץ וְכוּ׳, וְאִנּוּן שֶׁבַע סְפִירָן, קוֹל יהו״ה עַל הַמָּיִם (שָׁם כט, ג) דָּא חֶסֶ״ד וְאִיהוּ אבגית״ץ, דְּמִתַּמָּן מַיָּא דְּאוֹרַיְיתָא.

טז אלול

קוֹל יהו״ה בַּכֹּחַ דָּא קר״ע שט״ן וְדָא גְּבוּרָ״ה, קוֹל יהו״ה בֶּהָדָר דָּא נג״ד יכ״ש וְדָא תִּפְאֶרֶ״ת, כְּסָאוֹ כַּשֶּׁמֶ״ש נֶגְדִּ״י (שָׁם פט, לז), וּבֵיהּ אִתְּמַר לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת לד, י): נֶגֶד כָּל עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאוֹת. קוֹל יהו״ה שׁוֹבֵר אֲרָזִים (תְּהִלִּים כט, ז) דָּא בט״ר צת״ג וְדָא נֶצַ״ח, קוֹל יהו״ה חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ דָּא חק״ב טנ״ע וְדָא הו״ד, קוֹל יהו״ה יָחִיל מִדְבָּר דָּא יג״ל פז״ק דְּאִיהוּ יְסו״ד, הַר סִינַי, קוֹל יהו״ה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת דָּא שק״ו צי״ת וְדָא מַלְכוּ״ת, דַּעֲלָהּ אִתְּמַר (שָׁם כב, א): לַמְנַצֵּחַ עַל אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר, וְדָא אִיהוּ מִקַּלּוֹת מַיִם רַבִּים.

אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם (שָׁם צג, ד), אִלֵּין טַעֲמֵי דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִתְּמַר בְּהוּ (שָׁם מב, ח): כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ, וְאִלֵּין אִנּוּן זַרְקָ״א מַקַּ״ף שׁוֹפָ״ר הוֹלֵ״ךְ סֶגּוֹלְתָּ״א. [מז:] זַרְקָ״א, קַו דְּיוֹקְנָא דְּאָת ו׳, רֵישָׁא דִּילֵיהּ י׳, תְּלַת גַּלְגַּלִּים סָלְקִין בֵּיהּ בְּיַמָּא דְּאוֹרַיְיתָא, וְאִנּוּן סֶגּוֹ״ל, וְכָל גַּלְגַּל סָלִיק לִי׳ גַּלְגַּלִּים לְעֵילָא.

וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם (יְחֶזְקֵאל א, כ), וּלְזִמְנָא דְּיִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים לְעוּמָּתָם, מִיָּד נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יהו״ה, תְּרִין נְקוּדִין דְּאִנּוּן סֶגּוֹלְתָּ״א סָלְקִין לְהַהִיא נְקוּדָה חֲדָא עַל גַּדְפּוֹי, וְאִתְעֲבִידוּ י״ה, וְדָא אִיהוּ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יהו״ה, אִנּוּן ב׳ נְקוּדִין דְּא׳, י׳ לְעֵילָא וְי׳ לְתַתָּא, סָלְקִין ו׳ עַל גַּדְפִּין, וּלְאָן סָלְקִין, אֶלָּא חוּשְׁבָּנָא דִּלְהוֹן לְחוּשְׁבַּן שְׁמָא דְּיהו״ה, וְכַד סָלְקִין לָהּ עַל גַּדְפַּיְיהוּ, לְקַבְּלָא עֲלַיְיהוּ עִלַּת הָעִילּוֹת, דְּנָחִית עַל גַּבַּיְיהוּ.

וְעוֹד זַרְקָ״א אִיהוּ יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ (תְּהִלִּים מח, ג), אִיהוּ ז׳, יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְדָא צַדִּיק, וְאִיהוּ עַנְפָּא מְגוּפָּא דְּאִילָנָא, דְּאִיהוּ

עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן דָּא נְקוּדָה חֲדָא י׳ זְעִירָא אוֹת הַבְּרִית, וַעֲלָה אִתְמַר (שָׁם צג, ג) : נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יהו״ה, וּמַאי נִיהוּ יַרְכְּתֵי צָפוֹן (שָׁם מח, ג), דְּסָלְקִין לָהּ לְגַבֵּיהּ דְּיהו״ה דְּאִיהוּ בַּעְלָהּ, וְכַד סָלְקִין לָהּ לְגַבֵּיהּ אִתְקְרִיאַת הַהִיא נְקוּדָה קְרַיְת מֶלֶךְ רָב.

בְּהַהִיא זִמְנָא דְּסָלְקַת הַהִיא נְקוּדָה בִּתְרִין יַרְכֵי, מְקַבְּלִין לָהּ תְּרִין דְּרוֹעִין, דְּאִנּוּן ב׳ נְהָרוֹת עִלָּאִין, וְסָלְקִין לָהּ בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְדָא אִיהוּ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם (שָׁם צג, ג), תְּרִין יַרְכִין אָזְלִין לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, וּתְרִין דְּרוֹעִין אִנּוּן מְקַבְּלִין לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, וּבְגִין דָּא תְּרִין נְהָרוֹת אִתְמַר בְּהוֹן נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יהו״ה, וּתְרִין תִּנְיָינִין יִשְׂאוּ נְהָרוֹת.

וְעוֹד אִתְמַר בָּהּ סְלִיקוּ וּנְחִיתוּ, כְּגַוְונָא דָּא, כַּד סָלְקִין לָהּ לְגַבֵּי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְמַר בֵּיהּ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, אֲבָל כַּד נָחֲתִין לָהּ לְגַבֵּי צַדִּיק אִתְמַר בֵּיהּ יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכְיִם.

וּמַה דַּהֲוָה סָגוּלָה לְעֵילָא כְּגַוְונָא דָּא ∴ , כַּד נָחְתָּא לְגַבֵּי צַדִּיק אִתְעֲבִידַת סָגוֹ״ל כְּגַוְונָא דָּא ∵ , וּבְגִין דָּא מַה דַּהֲוַת לְעֵילָא אִתְנַטְלַת לְתַתָּא, וּבְגִין דָּא אִתְקְרִיאַת בְּצַדִּיק דְּכְיִם.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

לימודי הבי"ת
ותכשיטי הבית
המשניות והזהר הקדוש
נדפסו לזכות
התורם ובני ביתו הי"ו
הקב"ה יעזור להם
שירוו נחת דקדושה
מכל צאצאיהם ויזכו כולם
לבריאות השלימה ולשלום
בית אמיתי ולפרנסה כשירה
אמן כן יהי רצון.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת כי תבוא [לאומן]

י	יום **ראשון**	עלות השחר (72 דק') ... 4:55 נץ החמה ..... 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:24	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:41 שקיעה ..... 7:13 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:26	**23** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קטו **ירושלמי:** בבא בתרא לא **תוספתא:** בבא בתרא ט **נ"ך:** שמואל א כא **משניות:** עדיות ב **זהר:** שמות א עמ' שעא-שעב
יא	יום **שני**	עלות השחר (72 דק') ... 4:55 נץ החמה ..... 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:36 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:24	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:40 שקיעה ..... 7:12 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:25	**24** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קטז **ירושלמי:** בבא בתרא לב **תוספתא:** בבא בתרא י **נ"ך:** שמואל א כב **משניות:** עדיות ג **זהר:** שמות א עמ' שעג-שעד
יב	יום **שלישי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:56 נץ החמה ..... 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:36 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:24	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:40 שקיעה ..... 7:11 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:24	**25** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קיז **ירושלמי:** בבא בתרא לג **תוספתא:** בבא בתרא יא **נ"ך:** שמואל א כג **משניות:** עדיות ד **זהר:** שמות א עמ' שעה-שעו
יג	יום **רביעי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:57 נץ החמה ..... 6:09 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:36 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:24	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:40 שקיעה ..... 7:09 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:22	**26** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קיח **ירושלמי:** בבא בתרא לד **תוספתא:** סנהדרין א **נ"ך:** שמואל א כד **משניות:** עדיות ה **זהר:** שמות א עמ' שעז-שעח
יד	יום **חמישי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:57 נץ החמה ..... 6:09 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:37 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:24	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:40 שקיעה ..... 7:08 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:21	**27** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קיט **ירושלמי:** שבועות א **תוספתא:** סנהדרין ב **נ"ך:** שמואל א כה **משניות:** עדיות ו **זהר:** שמות א עמ' שעט-שפ
טו	יום **שישי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:58 נץ החמה ..... 6:10 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:37 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:39 שקיעה ..... 7:07 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:20	**28** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכ **ירושלמי:** שבועות ב **תוספתא:** סנהדרין ג **נ"ך:** שמואל א כו **משניות:** עדיות ז **זהר:** שמות א עמ' שפא-שפב
		הדלקת נרות (40 דק'): **6:27** (20 דק'): **6:47**		
טז	**שב"ק**	**שבת קודש פרשת כי תבוא [לאומן]** עלות השחר (72 דק') ... 4:59 נץ החמה ..... 6:11 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:37 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:39 שקיעה ..... 7:06 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:19	**29** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכא **ירושלמי:** שבועות ג **תוספתא:** סנהדרין ד **נ"ך:** שמואל א כז **משניות:** עדיות ח **זהר:** שמות א עמ' שפג-שפד
		מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:19		

'חִנּוּךְ יְלָדִים' מַתְחִיל בְּ'חִנּוּךְ הוֹרִים', אִם אַתָּה לֹא תְּחַנֵּךְ אֶת עַצְמְךָ - מָה אַתָּה מְצַפֶּה מֵהַיְלָדִים שֶׁלְּךָ ? ! חֲרִי עָלֶיךָ הֵם מִסְתַּכְּלִים ! אִם יֵשׁ לְךָ מַכְשִׁירִים טְמֵאִים, אֵיךְ אַתָּה מְצַפֶּה מֵהַיְלָדִים שֶׁלְּךָ שֶׁלֹּא יִפְּלוּ בַּטְּנוּפֶת הַזֹּאת ? !... (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)